

Från: Gunnar.Palmqvist@jordbruksverket.se
Skickat: den 14 juni 2023 10:30
Kopia: li.registrator@regeringskansliet.se
Ämne: REMISS från Jordbruksverket (djurskyddsföreskrifter)
Bifogade filer: SJV-remiss_L15_104-107_109_111_D4_2023.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kategorier: Björn
AppServerName: p360_prod
DocumentID: RR 2023-146:01
DocumentIsArchived: -1

Du får nu möjlighet att lämna synpunkter på förslag till ändrade djurskyddsföreskrifter. Förslagen innefattar mindre ändringar i sju olika författningar som vi av praktiska skäl valt att skicka ut i en samlad remiss. Vi önskar i första hand få dina synpunkter på ändringsförslag som berör ditt sakområde, men tar gärna emot dina synpunkter på övriga förslag också.

Vi behöver dina synpunkter på förslagen **senast den 10 september 2023**

Mer information hittar du i bifogat underlag.

Med vänlig hälsning
Gunnar Palmqvist

Gunnar Palmqvist
Djurskyddshandläggare
Djurvälfärdsenheten
Jordbruksverket
Besöksadress: Skeppsbrogatan 2, 553 29 Jönköping
Tfn 036-15 61 10
Gunnar.Palmqvist@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

Enligt sändlista

Djuravdelningen

Förslag på ändrade djurskyddsföreskrifter

Du får nu möjlighet att lämna synpunkter på förslag till ändrade föreskrifter i nedanstående författningar. Förslagen innefattar mindre ändringar i sju olika författningar som vi av praktiska skäl valt att skicka ut i en samlad remiss.

Vi önskar i första hand få dina synpunkter på ändringsförslag som berör ditt sakområde, men tar gärna emot dina synpunkter på övriga förslag också.

- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk; *saknr L15*
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.; *saknr L104*
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:19) om djur i undervisning; *saknr L105*
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m.; *saknr L106*
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårållning inom lantbruket m.m.; *saknr L107*
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m.; *saknr L109*
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.; *saknr L111*
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:52) om vissa ärendens handläggningstid och besluts giltighetstid inom djurområdet; *saknr D4*

Mer information om bakgrund till föreskriftsförslagen hittar du i konsekvensutredningen.

Remissen består av

- föreskriftsförslag
- konsekvensutredning, samt
- särskild konsekvensanalys.

Vi behöver dina synpunkter på förslagen **senast den 10 september 2023**. Skicka ditt svar med e-post till jordbruksverket@jordbruksverket.se. För att underlätta vårt arbete önskar vi att du lämnar ditt svar i bearbetningsbar form (exempelvis Word).

Ange ”REMISS - Dnr: 5.2.16-03913/2023” i rubrikraden på din e-post.

Kontaktperson

Gunnar Palmqvist

gunnar.palmqvist@jordbruksverket.se

Tfn: 036-15 61 10

Sändlista

- De recirkulerande vattenbrukarna Sverige EF
- Djurens Rätt
- Djurskyddet Sverige
- Föreningen Allmogekon
- Föreningen Äldre Svensk Boskap
- Hushållningssällskapet
- Lantbrukarnas Riksförbund
- Länsstyrelserna
- Matfiskodlarna
- Näringslivets Regelnämnd
- Regelrådet
- RISE
- Svensk Fjällrasavel
- Svensk Fågel
- Svensk Sättfisk
- Svenska Ägg
- Svenska Dexterföreningen
- Sveriges Djurbönder
- Sveriges Lantbruksuniversitet
- Sveriges Mjölkbönder Sveriges Nötköttsproducenter
- Sveriges Rödkulleförening
- Sveriges Veterinärförbund
- Vattenfall
- Vi konsumenter
- Växa Sverige

Kopia för kännedom

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Djuravdelningen

Konsekvensutredning - förslag på ändrade djurskyddsföreskrifter

Enligt förordning (2007:1244) om särskild konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet som överväger nya eller förändrade regler utreda reglernas kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Denna konsekvensutredning avser mindre regeländringar i några av Jordbruksverket djurskydds-föreskrifter enligt nedan.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk; saknr L15

- 2 kap. 2 a § - Undantag från kravet på dagsljusinsläpp i fiskodlingar införs.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.; saknr L104

- Författningens benämning ändras till ”Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om nötkreaturshållning”. (”inom lantbruket m.m.” tas bort).
- 1 kap. 2 § - Om författningens tillämpningsområde.
- 1 kap. 6 § - Förtydligande av definitionen av begreppet ”fångbås”.
- 3 kap. 8 § - Måtten för fri öppning till ätplats tas bort.
- 5 kap. 9 § - Måttföreskrifter för gemensamboxar för små nötkreatursraser införs.
- 5 kap. 10 och 10 a §§ - Måttföreskrifter för bogplanka i liggbås införs.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:19) om djur i undervisning; saknr L105

- 1 kap. 3 § - Definitionen av begreppet ”strutsfåglar” rättas/ändras vad gäller det latinska namnet på emu.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m.; saknr L106

- Författningens benämning ska ändras till ”Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om grishållning” (”inom lantbruket m.m.” tas bort).
- 1 kap. 2 § - Om författningens tillämpningsområde.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m.; saknr L107

- Författningens benämning ska ändras till ”Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om fårhållning” (”inom lantbruket m.m.” tas bort).
- 1 kap. 2 § - Om författningens tillämpningsområde.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m.; saknr L109

- Författningens benämning ska ändras till ”Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om gethållning” (”inom lantbruket m.m.” tas bort).
- 1 kap. 2 § - Om författningens tillämpningsområde.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.; saknr L111

- 1 kap. 5 § - Ändrade krav för att godta avvikelser från måttbestämmelserna.
- 1 kap. 6 och 36 §§ - Ändrad definition av begreppet ”forcerad ventilation” samt nytt gränsvärde för mekaniskt buller i kalkonstallar införs.
- 3 kap. 3 § - Ändrade dokumentationskrav för vissa slaktkycklingsuppfödare.

Staten jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:52) om vissa ärendens handläggningstid och besluts giltighetstid inom djurområdet; saknr D4

- Rubriker och 2 § - Förtydligande ändringar, bland annat med anledning av ny djurskyddslag och ny djurskyddsförordning.
- 1 och 3 §§ - Upphävs
- 2 § - Delas upp i två paragrafer och en ny paragraf 2 a § föreslås.
- 2, 4 – 6 §§ Förtydligande ändringar avseende komplett ansökan.

Information

Nedan i denna konsekvensutredningen har vi valt att använda författningarnas saknummer (*saknr*) i stället för hela författningsnamnet.

A. Allmänt

- 1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå, och**
- 2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekter det blir om någon reglering inte kommer till stånd**

L15

2 kap. 2 a §

Av djurskyddsförordningen (2019:66) framgår att stall och andra förvaringsutrymmen för djur ska ha dagsljusinsläpp och att Jordbruksverket får föreskriva om undantag från detta krav. För fiskhållning inomhus kan dagsljusinsläpp orsaka djurskyddsproblem då ljusinsläpp genom exempelvis fönster riskerar att ge ett ojämnt ljus i fiskarnas utrymmen. Det gör att fiskarna inte sprider sig jämt i sina utrymmen utan skapar lokalt höga tätheter. Dessutom kan det uppstå plötsliga skuggor i vattnet när personal rör sig mellan fönster och fiskarna för att t.ex. utöva tillsyn, vilket kan skapa stress hos djuren.

Vi föreslår därför att undantag på kravet på dagsljusinsläpp införs i föreskrifterna men också att föreskrifterna samtidigt kompletteras med vissa funktionskrav om artificiellt ljus. Med regleringen vill vi uppnå ett bättre djurskydd för fiskar som föds upp inomhus och förbättrade produktionsförutsättningar för fiskproducenterna. Erfarenheter från de anläggningar som under en tid har haft undantag från kravet på dagsljusinsläpp, genom dispensgivning från Jordbruksverket, visar att detta har haft positiv effekt på fiskarnas stressnivå och välbefinnande. Ett begränsat insläpp av dagsljus gör det också lättare att hålla rent och ger god hygien i fiskarnas utrymmen då algpåväxten minskar.

Om regleringen inte genomförs innebär det att de inomhusanläggningar som används för fiskuppfödning måste förses med dagsljusinsläpp. Det innebär att uppfödningen försvåras och fördyras och att risken för djurskyddsproblem ökar. Eftersom kravet på dagsljusinsläpp är en tvingande bestämmelse, d.v.s. måste följas, finns det inte någon alternativ lösning som uppnår avsedd effekt.

L104, L106, L107 och L109

Författningens benämning och 1 kap. 2 §

I nuvarande föreskrifter är det inte tillräckligt tydligt att föreskrifterna är avsedda att gälla all hållning och skötsel av nötkreatur, grisar, får och getter förutom sådan hållningen som regleras i andra föreskrifter, t.ex. vid offentlig förevisning, hållning på slakterier eller vid djurförsök. Det har ibland lett till viss osäkerhet kring vilka regler som gäller vid hållning som inte uppenbart kan hänföras till lantbruksverksamhet, utan snarare mer är att betrakta som djurhållning på hobbynivå. Vi föreslår därför dels att författningarnas benämningar ändras genom att ta bort de nuvarande orden "inom lantbruket m.m.", dels att författningarnas tillämpningsområden anges på ett tydligt sätt i respektive författning.

Om regleringen inte genomförs, vilket kan vara ett alternativ, kvarstår problemet som visserligen inte är av någon större omfattning för berörda djurhållare och kontrollmyndigheter, men vi

bedömer ändå att det är lämpligt att göra denna förändring för att tydliggöra respektive författnings tillämpningsområde.

L104

3 kap. 8 § (tabell 1)

I nuvarande tabell 1 regleras minsta fria öppning till ätplats. Måtten uppfattas av djurhållare, inredningstillverkare och kontrollmyndigheterna (länsstyrelsen) som onödiga att reglera eftersom de inte fungerar i praktiken. Måtten på öppningarna innebär ofta att vissa djur inte kan hållas instängda i låsbara foderbordsfronter. Genom att ta bort nuvarande reglering, om minsta fria öppning till ätplats, underlättas användandet av foderbordsgrindar som är bättre anpassade till den aktuella djurbesättningen. Någon särskild reglering kring sådan inredning bedömer vi inte behövs då de övergripande kraven i 2 kap. 7 § djurskyddslagen (2018:1192) bör vara tillräckliga. Någon alternativ lösning som undanröjer problemet har inte identifierats. Om regleringen inte genomförs kvarstå problemet för vissa djurägare som vill kunna stänga in sina djur med låsbara foderbordsfronter.

5 kap. 9 § (tabell 2)

Nuvarande måttföreskrifter om minsta utrymme i gemensambox är inte anpassade till hållandet av vuxna djur när det gäller små husdjursraser, t.ex. dexterkor. Det innebär exempelvis att det idag krävs lika stort utrymme oavsett om det vuxna djuret väger exempelvis 300 kg eller 650 kg. Vi bedömer inte att det är rimligt och föreslår därför att nya utrymmesmått införs i föreskrifterna för vuxna djur med en högsta vikt upp till 400 kg.

Om regleringen inte genomförs innebär det att djurhållare som håller små husdjursraser fortsatt måste hålla sina vuxna djur i utrymmen av en storlek som är svår att motivera från djurskyddssynpunkt. Eftersom föreskrifterna är tvingande, d.v.s. måste följas, finns det inte någon alternativ lösning som uppnår avsedd effekt.

5 kap. 10 § (tabell 3) och 10 a §§)

Ny reglering införs avseende placering av bogplanka (tabell 3 - ny fotnot 4) samt höjden på bogplankan (ny paragraf 10 a §). Det är vanligt att liggbås förses med bogplanka eller likande främre anordning för att styra hur djuret ligger rätt i båset. Det råder dock osäkerhet om på vilket avstånd från bakkanten av båset som bogplankan får finnas och hur hög bogplankan får vara.

För att undvika monteringar som ger en negativ inverkan på djuren inför vi måttbestämmelser som anger var bogplankan får finnas och hur hög den får vara. Dessa föreslagna mått motsvarar de mått som sedan länge gäller för minsta båslängden i foderliggbås och för hur hög foderbordskanten får vara i foderliggbås.

Om regleringen inte genomförs innebär det en osäkerhet för djurhållarna om hur bogplankan får vara utformad och placerad, med risk för felkonstruktion och onödiga kostnader i efterhand. Någon alternativ lösning har därför inte identifierats.

L 105

1 kap. 3 §

Definitionen av begreppet ”strutsfåglar” i nuvarande författning är uppenbart inte korrekt vad gäller latinska namn på emu. Vi rättar till detta fel genom att ändra i definitionen. Om ändringen inte genomförs kvarstår felet som visserligen inte lett till några problem i praktiken för berörda aktörer så vitt vi känner till, men leder ändå till viss förvirring kring vilken art som avses.

L111

1 kap. 5 §

I L111 anges i dag att avvikelser från de olika mått som anges i föreskrifterna kan godtas under vissa förutsättningar. EU-kommissionen har dock ifrågasatt att denna reglering tillämpas även på sådana måttbestämmelser som implementeras från EU:s värphönsdirektiv (1999/74/EG). Vi gör därför ett tillägg i föreskriften som innebär att avvikelser från sådana mått inte får godtas.

Eftersom medlemsstaterna är skyldiga att implementera och följa de krav som anges i direktivet finns det inte någon alternativ lösning. Om ändringen inte genomförs innebär det att Sverige inte lever upp till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

1 kap. 6 och 36 §§

Kalkoner

Vid höga utvändiga temperaturer är det nödvändigt att ha ett stort ventilationsflöde i kalkonstallar för att hålla nere stalltemperaturen så mycket som möjligt. Det åstadkoms vanligen med s.k. sommarfläktar som dock är svåra att bullerdämpa så att bullernivån inte överstiger den föreskrivna gränsvärdet 65 dBA. Vi föreslår därför att 36 § ändras så att bullernivå får uppgå till högst 75 dBA vid forcerad ventilation i kalkonstallar. Begreppet ”forcerad ventilation” definieras i nuvarande föreskrifter (6 §) när det gäller ventilationsflöden i slaktkycklingsstallar men inte när det gäller ventilationsflöden i kalkonstallar. Vi föreslår därför att även definitionen ändras så att den inbegriper ventilationsflöden i kalkonstallar.

Förslaget innebär att forcerad ventilation när det gäller kalkonstallar avser ventilationsflöden som överstiger 2,6 m³/h per kilogram kalkon. Det motsvarar ca 75 procent av det maxventilationsflöde (3,5 m³/h) som anges i Svensk Standard¹ vid uppfödning av kalkoner med en levande vikt upp till 18 kg. Visserligen kan ljudnivåer upp till 75 dBA ha en negativ inverkan på djurvälståndet men höga stalltemperaturer har en avsevärt större negativ inverkan som kan leda till stora djurlidanden under den varma årstiden. Vi bedömer därför att den föreslagna regleringen är nödvändig för att åstadkomma en så effektiv ventilation som möjligt i kalkonstallar och ser i nuläget inte några andra alternativa lösningar. Om ändringen inte genomförs kvarstår problemet med att otillåtna ljudnivåer förekommer i stallarna eller att stallarna inte ventileras i tillräcklig omfattning för att

¹ Svensk Standard SS 951050:2014 ”Lantbruksbyggnader – Ventilations- och värmebehov i djurstallar”

tillgodose djurens behov. Det kan också innebära att uppfödarna måste minska belägningsgraden i sina stallar (se även punkt 6 nedan).

1 kap. 6 §

Slaktkyckling

Vidare föreslår vi att det nu angivna ventilationsflödet i 6 § för slaktkyckling (5,6 m³/h per slaktkyckling) ska ändras så att den i stället anger ett ventilationsflöde som relaterar till kilogram slaktkyckling i stället för till antal slaktkyckling. Skälet är att nuvarande värde bygger på att alla djur i en uppfödning som föds upp till ca 1,7 kg och att de slaktas ut samtidigt men att uppfödningen i många fall sker på ett annat sätt idag. Det kan handla om att djuren föds upp till andra (högre eller lägre) vikter och att utslaktning av en uppfödning sker vid mer än ett tillfälle. Vi har också konstaterat att det dimensionerande maxventilationsflödet enligt Svensk Standard² har justerats ned något. Sammantaget föreslår vi därför att forcerad ventilation för slaktkyckling ska avse ventilationsflöden som överstiger 3,0 m³/h per kilogram slaktkyckling.

Vi bedömer att den föreslagna ändringen ger en tydligare och mer relevant angivelse om när bullernivån tillåts överstiga 65 dB. Genom en ökad tydlighet bör det också innebära att dimensioneringen av ventilationsanläggningar i slaktkycklingstallar underlättas i samband med projektering. Om regleringen inte sker kvarstår nuvarande problem och vi ser i nuläget inte några andra alternativa lösningar för att uppnå det avsedda målet.

3 kap. 3 §

Vi behöver föreskriva om att vissa slaktkycklingsuppfödare ska skicka med särskilda uppgifter till slakteriet när de levererar slaktkycklingar. Detta är ett krav som inte finns angivet i föreskrifterna i dag men som framgår av bilaga III till EU:s slaktkycklingsdirektiv (2007/43/EG). Kravet gäller vid belägningsgrader över 33 kg/m² och innebär att dokumentation med uppgift om den dagliga dödligheten och den kumulativa dagliga dödligheten ska åtfölja flocken till slakteriet. Uppfödarna är redan i dag skyldiga att dokumentera uppgifter om daglig dödlighet och förvara dokumentationen på sin anläggning. De är dock inte skyldiga att dokumentera uppgifterna på det detaljerade sätt som anges i direktivet och inte heller att uppgifterna ska skickas till slakteriet när de levererar slaktkycklingarna.

Eftersom medlemsstaterna är skyldiga att implementera detta krav i sina respektive nationella lagstiftningar, finns det inte någon alternativ lösning. Om ändringen inte genomförs innebär det att Sverige inte lever upp till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

² Svensk Standard SS 951050:2014 ”Lantbruksbyggnader – Ventilations- och värmebehov i djurstallar”

D4

Rubrikerna, 2 § och ny 2 a §

Nuvarande författning hänvisar till djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539) vilka har upphört att gälla. Vi behöver därför anpassa föreskrifterna efter nuvarande djurskyddslag (2018:1192) och djurskyddsförordning (2019:66).

Några av de föreslagna ändringarna är redaktionella. Det gäller ändringar av de rubriker som hänvisar till den gamla djurskyddslagen och den gamla djurskyddsförordningen. Vi föreslår också att nuvarande 2 §, som idag avser handläggning av två olika ansökningsärenden, delas upp i två paragrafer (2 § och ny 2 a §). Skälet till denna uppdelning är att göra reglerna mer tydliga om vad som gäller vid handläggning av de olika ärendena. Uppdelningen tydliggör att kravet på att besiktningen ska vara gjord endast avser ärenden om godkännande av anläggningar för offentlig förevisning av djur. Vidare förtydligar vi när beslut senast ska ha fattats i de olika ärendena som tas upp i föreskrifterna. Vi har också tagit bort den regleringen som i dag anger handläggningstiden för etiskt godkännande enligt 7 kap. 9 § djurskyddslagen. Det regleras i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:9) om försöksdjur.

När det gäller 1 och 3 §§ så upphävs dem. Skälet till att vi upphäver 1 § är att hänvisningen till *lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden*, istället läggs direkt i 2 §. Skälet till att vi upphäver 3 § är att vi i den nya djurskyddsförordningen (2019:66) inte har bemyndigande att föreskriva om inom vilken tid länsstyrelsen senast ska ha färdigställt kontrollrapporter efter kontroller av cirkusar.

Alternativa lösningar för att uppnå målet med föreslagna ändringar har inte identifierats. Om ändringarna inte genomförs kvarstår vissa otydligheter, felaktiga hänvisningar till lagstiftning som inte längre gäller, dubbelreglering samt bestämmelse för vilken Jordbruksverket inte har bemyndigande att reglera.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

L15

Regleringen berör de som föder upp fisk inomhus för livsmedelsproduktion, utplantering, eller avel inför någon av dessa verksamheter.

L104

Författningen gäller generellt för alla som håller nötkreatur, förutom vid offentlig förevisning, hållning på slakterier och vid djurförsök.

L105

Regleringen berör de som håller undervisningsdjur som inte är försöksdjur.

L106

Författningen gäller generellt för alla som håller tamgrisar, förutom minigrisar, vid offentlig förevisning, hållning på slakterier samt vid djurförsök.

L107

Författningen gäller generellt för alla som håller får, förutom vid offentlig förevisning, hållning på slakterier samt vid djurförsök.

L109

Författningen gäller generellt för alla som håller getter, förutom vid offentlig förevisning, hållning på slakterier samt vid djurförsök.

L111

- 1 kap. 5 § (om avvikelser från måttbestämmelserna) berör alla som håller unghöns, värphöns, slaktkyckling, avelsdjur inom slaktkycklingproduktionen, kalkoner, ankor och gäss.
- 1 kap. 6 och 36 §§ (om mekaniskt buller) berör alla som håller kalkoner och slaktkyckling inomhus.
- 3 kap. 3 § (om dokumentation) berör alla som föder upp slaktkyckling med en beläggningsgrad över 33 kg/m².

D4

Författningen riktar sig till länsstyrelsen och Jordbruksverket men påverkar indirekt alla som söker de olika tillstånd eller godkännanden som anges i författningen. När det gäller de regeländringar som föreslås avser det tillstånd för de som ansöker om;

- godkännande av anläggning för offentlig förevisning av djur enligt 3 kap. 6 § djurskyddsförordningen (2019:66),
- tillstånd enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen (2018:1192) för vissa verksamheter som bedrivs yrkesmässigt eller i större omfattning,
- tillstånd och godkännanden enligt 7 kap. 2 § djurskyddslagen (2018:1192) och 7 kap. 30 § djurskyddsförordningen (2019:66)
- godkännande enligt 3 § och om tillstånd enligt 4 § förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m, samt
- godkännanden enligt 10 § förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

L15

- 2 kap. 14 och 18 §§ djurskyddsförordningen (2019:66)

L104

- 2 kap. 9 § och 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66)

L105, L106, L107 och L109

- 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66)

L111

- 1 kap. 2 § och 2 kap. 9 § djurskyddsförordningen (2019:66)

D4

- 8 kap. 15 § och 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66)

5. Uppgifter om vilka kostnadsfria och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

L15

Ändringen bedöms i praktiken inte medföra några kostnader för berörda fiskuppfödare. Konsekvensen av regleringen innebär snarare att produktionen kan fortsätta att bedrivas på det sätt som den hittills har bedrivits. Förklaringen till detta är att kravet på dagsljusinsläpp i den tidigare djurskyddsförordningen (1989:539) gällde enbart för *djurstallar* men kom från och med nuvarande djurskyddsförordning (2019:66) att gälla även för *andra förvaringsutrymmen*, så som olika förvaringsutrymmen på fiskanläggningar. Eftersom denna förändring genomfördes utan särskild övergångstid eller med ett senarelaggt ikraftträdandedatum ansökte ett flertal fiskuppfödare dispens från detta krav hos Jordbruksverket. Vi beviljade dessa ansökningar, bland annat eftersom vi avsåg att utreda frågan om att eventuellt införa ett undantag från kravet på dagsljusinsläpp vid fiskuppfödning i våra föreskrifter.

Om regleringen inte genomförs innebär det att uppfödningen måste bedrivas på ett sätt där användning av dagsljus ingår. Det skulle sannolikt även innebära att vi måste fortsätta handlägga ansökan om dispens. Vi bedömer att det skulle försvåra och fördyra produktionen och sannolikt ge försämrade produktionsresultat och därtill också öka risken för att djurskyddsproblem uppstår. Vilka kostnadsfria effekter som det skulle leda till är dock inte möjliga att beräkna.

L104

De regeländringar som vi föreslår i L104 bedömer vi inte medföra några kostnadsfria effekter för berörda djurhållare, annat än när det gäller de som håller vuxna djur av små husdjursraser i gemensambox (5 kap. 9 §). För dem blir det en lättnad genom att det blir tillåtet att hålla djuren på en mindre area jämfört med nuvarande regler. Vi bedömer inte att denna lättnad får någon betydande effekt för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Räknat på en vuxen ko med en högsta vikt på 400 kg som hålls för köttproduktion innebär dock regeländring att en sådan ko får hållas på en area som är ca 1 m² mindre jämfört med nuvarande krav (4,8 – 3,7 = 1,1 m²). Det innebär att antalet sådana kor får ökas något i befintliga utrymmen, alternativt en kostnadsminskning med ca 3 – 5 000 kr per koplats vid nybyggnad av ett ströbäddstall.

L105, L106, L107, L109 och D4

De föreslagna regeländringarna bedömer vi inte få några kostnadsfria eller andra konsekvenser för berörda djurhållare.

1 kap. 5 § och 3 kap. 3 §

Ändringarna i 1 kap. 5 § och 3 kap. 3 § följer av krav som ställs i överordnad EU-lagstiftning. När det gäller ändringen i 1 kap. 3 § bedömer vi att det inte kommer att medföra några kostnadsmissiga eller andra effekter för berörda djurhållare, annat än tillfälligtvis i något enskilda fall.

3 kap. 3 §

Ändringen i 3 kap. 3 § innebär en ökning av de administrativa kostnaderna för de företag som föder upp slaktkyckling med en beläggingsgrad över 33 kg/m² samt för de slakteriföretag som tar emot dessa slaktkycklingar. Vi bedömer dock att ökningen inte är i storleksordningen att det har betydande inverkan på dessa företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Redan i dag dokumenterar slaktkycklingsuppfödarna uppgifter om daglig dödlighet som de förvarar på sina anläggningar. Ändringen innebär dock att de utifrån dessa uppgifter måste göra en särskild beräkning av kumulativ daglig dödlighet, d.v.s. summera de dagliga dödligheterna³, samt skicka in dokumentationen till slakteriet i samband med att slaktkycklingarna levereras dit. Kostnaden för dessa administrativa åtgärder består av en ökad tidsåtgång för företagen med i genomsnitt ca 15 minuter per uppfödningssomgång, vilket med en timkostnad på 500 kr motsvarar 125 kr per omgång. I landet finns i dag 95 företag som tillsammans har ca 460 uppfödningssavdelningar där de föder upp ca 7,5 omgångar per år. Det innebär att den sammanlagda administrativa kostnaden för dessa företag årligen uppgår till ca 431 000 kr eller i genomsnitt ca 4 500 kr per företag.

De administrativa kostnaderna kommer även att öka för de fyra slakteriföretag som tar emot slaktkycklingar från ovanstående företag. Detta eftersom de kommer att behöva ta emot den medföljande dokumentationen i samband med leveransen samt överlämna den till den officiella veterinären för kontroll. Vi bedömer att tidsåtgång för detta förfarande med anpassade rutiner bör ta ca 5 minuter per leverans, vilket med en timkostnad på 750 kr motsvarar ca 63 kr per leverans. Med totalt ca 3 450 leveranser per år (460 x 7,5) innebär ändringen att den årliga administrativa kostnaden för de berörda slakteriföretagen tillsammans ökar med ca 216 000 kronor, eller i genomsnitt ca 53 900 kr per företag.

1 kap. 6 och 36 §§

När det gäller förslaget om att under vissa omständigheter tillåta en högre nivå av mekaniskt buller i kalkonstallar (1 kap. 6 och 36 §§) bedömer vi att regeländringen kommer att leda till att nuvarande produktionsvolymerna kan upprätthållas hos berörda djurhållare. Om reglerändringen inte genomförs innebär det att sommarfläktar hos många uppfödare inte kan användas optimalt. Det kan leda till att beläggingsgraden kan behöva minskas med upp till 25 procent för att klara erforderliga ventilationsflöden för slaktkalkoner under den varma årstiden. Det motsvarar ett

³ Med *daglig dödlighet* avses antalet slaktkycklingar som har dött i en stallavdelning samma dag, inklusive sådana som har avlivats på grund av sjukdom eller av andra skäl, dividerat med totala antalet slaktkycklingar i stallavdelningen den aktuella dagen, multiplicerat med 100.

produktionsbortfall med upp till 12 kg kalkon per kvadratmeter uppfödningsarea för de som idag håller tillåtna 45 kg kalkon per kvadratmeter.

Förslaget 1 kap. 6 § som rör ändringen av ventilationsflöde i stallar för slaktkyckling innebär en lättnad för berörda företag men bedöms inte medföra några kostnadsmissiga effekter för berörda företag. Vi bedömer dock att den tydligare och mer relevanta angivelsen om när bullernivån tillåts överstiga 65 dB kommer att göra det lättare för företagen att förutse när bullernivån tillåts överstiga 65 dB, oberoende av vilken uppfödningssform som tillämpas. Ändringen bör också innebära att dimensionering av ventilationsanläggningar underlättas något vid projektering av slaktkycklingstallar.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Nedanstående reglering överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Övrig reglering går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

- 2 kap. 2 a § (L15)
- 1 kap. 2 § (L104)
- 1 kap. 2 § (L106)
- 1 kap. 2 § (L107)
- 1 kap. 2 § (L109)
- 1 kap. 5 § och 3 kap. 3 § (L111)

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Någon särskild hänsyn behöver inte tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande, förutom när ändringarna i 5 kap. 10 och 10 a § (L104). Dessa ändringar kommer därför att träda i kraft två år från det att föreskrifterna beslutas.

När det gäller informationsinsatser kommer sådana att riktas till berörda branschorganisationer samt genomföras på Jordbruksverkets webbplats⁴.

B. Kommuner och regioner

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner.

C. Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

⁴ www.jordbruksverket.se

Nedanstående regleringar bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Övrig reglering som beskrivits i denna konsekvensutredning bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

- L15 - 2 kap. 2 a § (Undantag från kravet på dagsljusinsläpp.)
- L111 – 1 kap. 6 och 36 §§ (Nytt gränsvärde för mekaniskt buller i kalkonstallar).

1. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

- L15 - 2 kap. 2 a § (Undantag från kravet på dagsljusinsläpp.)

Enligt Jordbruksverkets vattenbruksregister finns det ca 200 stycken landbaserade vattenbruksanläggningar som har uppfödning av matfisk, sättfisk eller fisk för kompensationsutsättning.

För matfisk som föds upp på land i bassänger uppskattas antalet bassänger till 278 stycken med en total volym på 4 000 kubikmeter. Antalet recirkulerande system (*eng: Recirculation Aquaculture Systems – RAS*) uppskattas till 41 stycken med en total volym på 5 000 kubikmeter.

När det kommer till sättfisk och fisk för kompensationsutsättning som föds upp på land så har antalet bassänger uppskattats till 1 573 stycken med en total volym på 31 000 kubikmeter. Antal recirkulerande system uppskattas till 97 stycken med en total volym på 4 000 kubikmeter.

- L111 – 1 kap. 6 och 36 §§ (Nytt gränsvärde för mekaniskt buller i kalkonstallar)

Enligt Jordbruksverkets statistikdatabas finns ca 80 företag som föder upp kalkoner. Storleken på dessa företag varierar stort med en genomsnittlig besättningsstorlek på ca 1 100 kalkoner.

2. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Förslagen påverka inte tidsåtgång eller de administrativa kostnaderna för berörda företag. Regleringen är en lättnad som ökar valfriheten. Företagen kan dock välja att inte nyttja lättnaderna utan fortsätta som tidigare vilket innebär att varken tidsåtgången eller de administrativa kostnaderna ökar.

3. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Förslagen medför inga andra kostnader eller förändringar för berörda företag.

4. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Regleringen påverkar i praktiken inte företagens konkurrensförhållanden. Det beror på att den djurhållning som bedrivs inom dessa områden i praktiken redan bedrivs på det sätt som de föreslagna reglerna tillåter.

5. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Regleringen är lättnader vilket ökar valfriheten för berörda företag avseende byggnation, drift och skötsel.

6. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

De föreslagna ändringarna innebär lättnader för företagen. Någon särskild hänsyn behöver därför inte tas till reglernas utformning.

D. Samråd

När det gäller L15 har frivilligt samråd skett med Matfiskodlarna, Sättfiskodlarna, Kompensationsodlarna och RAS (Recisk-odlarna) under vilket Matfiskodlarna har inkommit med återkopplande synpunkter.

E. Kontaktperson

Gunnar Palmqvist

036-15 61 10

gunnar.palmqvist@jordbruksverket

Särskild konsekvensanalys - administrativa bördor för företagen

Författningens namn: SJVFS 2019:6-L15; SJVFS 2019:18-L104; SJVFS 2019:19-L105; SJVFS 2019:20-L106; SJVFS 2019:21-L107; SJVFS 2019:22-L109; SJVFS 2019:23-L111; SJVFS 2010:52-D4

Ange paragraf med ny eller ändrad administrativ börda	Ange typ av administrativ börda	Ange den legala grunden för den administrativa bördan (ange författning, direktiv eller beslut samt tillämplig artikel/paragraf)	1. Ange om den legala grunden för den administrativa bördan innehåller ett tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar och om så är fallet på vilket sätt. 2. Ange också om den administrativa bördan går utöver vad den legala grunden kräver.	Ange typ av företag som berörs av den administrativa bördan	Ange bedömd tidsåtgång för den administrativa bördan per företag och år	Ange hur många företag som berörs av den administrativa bördan	Ange den samlade kostnaden för den administrativa bördan för företagen per år
3 kap. 3 § (SJVFS 2019:23)	Upprättande - och inskickande av handling (dokument).	Rådets direktiv 2007/43/EG (Bilaga III punkt 1 - 1.1)	1. Den legala grunden innehåller inget tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar. 2. Den administrativa bördan går inte utöver vad den legala grunden kräver.	Företag som föder upp slaktkyckling med en beläggningsgrad över 33 kg/m ² .	9,1 timmar (7,5 omgångar x 460/95 avdelningar x 15 minuter)	95	431 000 kr (9,1 x 95 x 500 kr)
3 kap. 3 § (SJVFS 2019:23)	Mottagande och överlämnande av handling (dokument)	Rådets direktiv 2007/43/EG (Bilaga III punkt 1 - 1.1)	1. Den legala grunden innehåller inget tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar. 2. Den administrativa bördan går inte utöver vad den legala grunden kräver.	Slakteriföretag som tar emot slaktkyckling från besättningar med en beläggningsgrad över 33 kg/m ² .	72 timmar (3450/4 leveranser x 5 minuter)	4	216 000 kr (72 x 4 x 750 kr)
I övrigt finns inga paragrafer i rubricerade författningar som innehåller nya eller ändrade administrativa bördor.	-	-	-	-	-	-	-

Summa administrativ kostnad per år	643 500 kr
---	-------------------

SJVFS 2020:xx

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk;**

Saknr L15

Utkom från trycket
den XXX
Omtryck

beslutade den XXX.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 2 kap. 14 och 18 §§ djurskyddsförordningen (2019:66), att det i verkets föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk ska införas en ny paragraf, 2 kap. 2 a §, med följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	2
Tillämpningsområde och definitioner	2
Definitioner	2
Hänvisningar till övriga bestämmelser	3
2 KAP. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FISKODLINGSVERKSAMHET	3
Odlingens utformning och placering	3
Driftssäkerhet	4
Personal	5
3 KAP. SKÖTSEL OCH HANTERING	5
Skötsel	5
Utfodring	6
Hantering	6
Bedövning vid hantering	7
Transport av fisk inom fiskodlingen	7
Rengöring	7
Avel	7
4 KAP. ÅTGÄRDER VID SJUKLIGHET, DRIFTSTÖRNINGAR M.M.	7
Hälsoproblem	7
Tekniska problem	7
5 KAP. TILLSYN OCH JOURNALFÖRING	8

Tillsyn	8
Journalföring	8
6 KAP. ÖVRIGT.....	9

1 KAP. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas när fisk hålls i en fiskodling som omfattas av krav på tillstånd enligt förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen eller drivs med anledning av dom eller myndighetsbeslut.

Föreskrifterna gäller när fisk hålls för

1. livsmedelsproduktion,
2. utplantering, eller
3. avel inför någon av dessa verksamheter.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Besättningstäthet</i>	Antal kg fisk som hålls per m ³ vatten.
<i>Djurskyddslagstiftningen</i>	Djurskyddslagen (2018:1192), djurskydds-förordningen (2019:66), de myndighets-föreskrifter som har utfärdats med stöd av förordningen och de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.
<i>Extensiv fiskodling</i>	Fiskodling där normalt ingen utfodring sker och som inte är beroende av teknisk utrustning för den dagliga driften, exempelvis viss odling i grävda eller naturliga dammar eller isbelagda odlingsenheter vintertid.
<i>Fisk</i>	Levande fisk från och med yngelstadiet.
<i>Fiskhälsokontrollen</i>	Organiserad hälsokontroll inom fiskodlingsnäringen som bedrivs av företag eller organisationer med relevant kompetens inom området.
<i>Fiskodling</i>	En anläggning där fisk föds upp eller hålls under kontrollerade former, inklusive alla odlingsenheter som finns inom anläggningen, de fasta inventarierna och övrig utrustning.
<i>Lax</i>	Fisk som tillhör arten <i>Salmo salar</i> .

<i>Odlingsenhet</i>	Damm, kasse, tråg eller motsvarande avgränsat område för fisk i en fiskodling.
<i>Smoltifiering</i>	Fysiologisk process där fisken anpassas till att leva i saltvatten.
<i>Utplantering</i>	När fisk släpps fri i ett vattendrag som inte ingår i en fiskodling.
<i>Vattenkvalitet</i>	Vattnets innehåll av bl.a. syrgas och koldioxid, pH, ammonium- och salthalt, grumlighet samt innehåll av andra ämnen eller föroreningar som påverkar fiskens hälsa.
<i>Öring</i>	Fisk som tillhör arten <i>Salmo trutta</i> .

Hänvisningar till övriga bestämmelser

3 § Grundläggande bestämmelser om hur fisk ska hållas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

Bestämmelser om förprovning av fiskodlingar finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:12) om förprovning.

Bestämmelser om transport av fisk finns i 6 kap. 56 och 57 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:7) om transport av levande djur.

Bestämmelser om viss märkning av fisk finns i 5 kap. 4 § första stycket 9 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård.

2 KAP. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FISKODLINGSVERKSAMHET

Odlingens utformning och placering

1 § En fiskodling ska vara placerad och utformad så att

1. odlingsförhållandena under hela året tillgodoser fiskens artspecifika och åldersmässiga krav på vattentemperatur, vattengenomströmning, vattenkvalitet och utrymme,
2. risken för negativ påverkan på fisken p.g.a. dåliga väder-, vatten- eller isförhållanden minskas,
3. tillsyn och skötsel är praktiskt genomförbara,
4. fisk kan behandlas vid sjukdom och i förebyggande syfte,
5. död och döende fisk kan samlas in, och
6. odlingen kan rengöras och desinficeras.

2 § Skador på fisken och onödig stress ska förebyggas. Detta ska ske bl.a. genom att

1. odlingsenheternas ytor, kanter m.m. är sådana att fisken inte skadas,

2. nät som används för att hantera fisken har en struktur som inte skadar fisken och en maskstorlek som är anpassad för fiskstorleken så att fisken inte fastnar,
3. pumpanläggningar som används för att flytta fisk är anpassade så att höjd, tryck, hastighet och fiskens fallhöjd ger minsta möjliga skador på fisken,
4. odlingsenheter förses med skydd mot direkt solljus, annan stark belysning och störningar om inte fisken har möjlighet att söka skydd på djupt vatten, och
5. odlingen, om det behövs och där det är möjligt, skyddas mot angrepp från fåglar och rovdjur.

2 a § Odlingenheter får placeras i förvaringsutrymmen utan dagsljusinsläpp om odlingsenheterna belyses med artificiella ljuskällor med möjlighet till reglering av antalet ljustimmar. Ljuskällor ska vara utformade och placerade så att skuggor som uppstår vid tillsynen av fiskarna inte skrämmer eller på annat sätt inverkar negativt på fiskarna. (SJVFS 2023:xx).

3 § Utrustningen ska underhållas och till- och frånflöden ska säkras så att risken för rymningar och risken att vild fisk kommer in i odlingen minimeras.

4 § Vid ny-, om- och tillbyggnad av en fiskodling ska samråd i djurskydds- och djurhälsofrågor ske med fiskhälsokontrollen eller annan sakkunnig. Om länsstyrelsen förprövar fiskodlingen enligt 6 kap. 1 § djurskyddförordningen (2019:66) krävs inget samråd.

Driftssäkerhet

5 § Fiskodlingar ska ha ett larmsystem som kan visa driftsstörningar i vattenpumpar och annan teknisk utrustning som är av betydelse för fiskens hälsa.

I recirkulerande system ska ett larm indikera för låg syrgashalt i vattnet.

Om vattenförsörjningen sker med självtryck ska ett larm indikera för låg vattennivå på inkommande vatten. Detta gäller dock inte i extensiva odlingar.

6 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid strömavbrott. Om odlingen är utformad så att ett strömavbrott kan få skadlig inverkan på fisken, ska reservkraft finnas tillgänglig.

Andra säkerhetssystem bl.a. vid driftsstörningar i vattenpumpar ska installeras där det är av betydelse för fiskens hälsa.

7 § Fisken ska hindras att komma i kontakt med strömförande vatten eller utrustning genom skyddsjordning och andra förebyggande åtgärder. Jordledningar får inte ledas ner i odlingens vatten.

Personal

8 § Vid varje fiskodling ska en person utses att vara ansvarig för skötseln av odlingen. Den ansvariga personen ska ha

1. tillräcklig kompetens för att kunna sköta och övervaka arbetet på odlingen i enlighet med djurskyddslagstiftningen,
2. relevant teoretisk utbildning i fiskodlingsteknik och
3. relevant praktisk erfarenhet av fiskodlingsarbete.

9 § Alla personer som arbetar vid odlingen ska ha kompetens att utföra sina arbetsuppgifter i enlighet med djurskyddslagstiftningen. De som utför den dagliga tillsynen ska ha kompetens att

1. bedöma fiskens hälsotillstånd och betydelsen av onormala beteenden som observeras hos fisken och
2. bedöma hur miljön i odlingen och eventuella driftsstörningar kan påverka fisken.

10 § Odlingens ägare ska se till att den ansvariga personen och den övriga personalen vid odlingen har den kompetens som krävs och att kompetensen upprätthålls.

Den ansvariga personen ska kunna styrka kraven i 8 § 2 och 3 genom betyg, arbetsintyg eller liknande.

3 KAP. SKÖTSEL OCH HANTERING

Skötsel

1 § Fisken ska skötas så att sjukdomsutbrott, dödlighet, stress, aggressioner och beteendestörningar förebyggs.

2 § Fisken ska när så behövs beroende på fiskart och produktionsinriktning storlekssorteras så att storleksskillnaden är minsta möjliga mellan fiskar i samma odlingsenhet.

3 § Besättningstätheten ska anpassas till

1. fiskarten,
2. odlingsförhållandena,
3. utfodringstekniken,
4. möjligheterna att bibehålla god vattenkvalitet, och
5. att inte orsaka hälso- eller beteendestörningar hos fisken.

4 § Snabba ändringar i foderkvalitet, foderstorlek, utfodringsrutiner, vattenkvalitet och vattentemperatur ska undvikas. Detta gäller inte vid uppehåll i utfodringen enligt 11 §.

5 § Vid uppfödning av havsvandrande lax och öring för utplantering ska produktionen planeras så att smoltifieringen tidsmässigt sammanfaller med lämpliga säsongsmässiga utplanteringsperioder.

6 § Död och döende fisk ska samlas in så snart det är möjligt utan att det skadar den övriga fisken.

Utfodring

7 § Fodrets struktur, innehåll och mängd ska liksom utfodringsintervallerna vara anpassade till

1. fiskarten,
2. fiskens ålder och storlek,
3. vattentemperaturen och
4. den övriga odlingsmiljön.

8 § Utfodring ska ske på sådant vis att all fisk får sin nödvändiga del av fodergivan.

9 § Om foderautomater används ska de underhållas väl. De ska fungera under alla väderförhållanden, med undantag för extrema förhållanden. Vid driftsstörningar i automatiska utfodringsystem ska utfodring ske manuellt.

10 § Foderåtgången ska kunna mätas även i automatiska utfodringsystem.

11 § Om det behövs för att förebygga djurskyddsproblem i samband med hantering, transport, slakt och medicinsk behandling ska åtgärden förberedas genom uppehåll i utfodringen. Upphållet ska dock vara så kort som möjligt.

Hantering

12 § All hantering och flyttning av fiskar ska

1. begränsas i möjligaste mån,
2. ske så skonsamt som möjligt,
3. om möjligt ske i vatten och
4. ske vid en vattentemperatur som är lämplig för arten.

13 § Om fiskar måste lyftas ur vattnet, ska det ske under så kort tid som möjligt. Alla redskap som kommer i kontakt med fisken vid hanteringen ska vara blöta.

14 § När fiskar lyfts eller hanteras en och en ska hela fiskens kropp stödjas. Fisken får inte lyftas i enstaka kroppsdelar, t.ex. i gällocken.

15 § Om fiskar ska samlas ihop tätt för att behandlas medicinskt eller för att underlätta hantering, ska det ske under så kort tid som möjligt. Syrgasnivån och vattenkvaliteten i övrigt ska kontrolleras under tiden och hållas på värden som är acceptabla för den aktuella fiskarten.

Om fisken i samband med hanteringen visar tecken på syrgasbrist eller annan kraftig stress, ska åtgärder genast sättas in så att fisken kan återhämta sig. Detta kan exempelvis ske genom att vattenomsättningen ökas eller att extra syrgas sätts till.

16 § Levande fisk får inte läggas på is eller i isbad.

Bedövning vid hantering

17 § Fisken ska bedövas eller ges lugnande medel vid hantering om det bedöms avsevärt minska smärtan och stressen vid hanteringen. Upprepad bedövning vid samma hanteringstillfälle ska i möjligaste mån undvikas.

Fisk ska alltid bedövas när vacuumpump används för romtäkt eller samling av mjölke.

Transport av fisk inom fiskodlingen

18 § Före transport ska fiskens hälsotillstånd kontrolleras. Sjuk fisk och annan fisk som inte är i skick att transporteras får bara flyttas för att genomgå medicinsk behandling.

Fisk som dör under transport ska samlas in så snart som möjligt om det inte skadar den övriga fisken.

19 § Fisken ska under transporten ses till regelbundet. Syrgas- och koldioxidnivåerna ska hållas på acceptabla värden för den aktuella fiskarten. Vattentemperaturen och pH-värdet får inte variera kraftigt under transporten.

Rengöring

20 § Alla odlingsenheter ska rengöras regelbundet och under alla omständigheter mellan produktionsomgångarna. Även annan utrustning ska rengöras och desinfekteras regelbundet.

Odlingsenheterna ska om möjligt torrläggas och desinfekteras innan ny fisk sätts in.

Avel

21 § Om ett avelsurval sker för att förbättra produktionen ska minst lika stor hänsyn tas till att förbättra avkommans hälsa och bevara sjukdomsresistensen.

4 KAP. ÅTGÄRDER VID SJUKLIGHET, DRIFTSTÖRNINGAR M.M.

Hälsoproblem

1 § Åtgärder som kan förebygga eller dämpa sjukdomsutbrott ska vidtas så fort behovet uppstår.

Vid onormalt ökad dödlighet, sjuklighet eller skadefrekvens i odlingen ska en veterinär eller fiskhälsokontrollen kontaktas.

2 § Om fisken visar tecken på stress, onormalt höga aggressionsnivåer eller andra beteendestörningar, ska åtgärder vidtas för att förbättra situationen. Om situationen ändå inte förbättras ska en åtgärdsplan tas fram för odlingen i samarbete med en veterinär eller fiskhälsokontrollen.

Tekniska problem

3 § Om kontrollen av vattenkvaliteten visar nivåer som kan vara skadliga för fisken, ska lämpliga åtgärder genast sättas in för att förbättra situationen.

4 § Driftstörningar i den automatiska utfodringen och annan teknisk utrustning ska genast åtgärdas. Tills felet är avhjälpst ska djurskyddet upprätthållas genom manuella åtgärder.

5 KAP. TILLSYN OCH JOURNALFÖRING

Tillsyn

1 § Tillsyn i en fiskodling ska ske minst en gång dagligen. Undantag får göras vid extrem väderlek. Undantag får också göras i extensiva odlingar. Dessa ska dock ses till så ofta att omsorgen om fisken och fiskens hälsa säkras.

2 § Om det finns anledning att befara ökad sjuklighet hos fisken, exempelvis i samband med snabbt stigande vattentemperatur, ska fisken ses till flera gånger dagligen.

3 § Vid tillsyn ska särskild vikt läggas vid

1. fiskens hälsa inklusive aptit, eventuella skador, färgförändringar eller annat onormalt utseende,
2. fiskar som betar sig onormalt,
3. eventuell dödlighet,
4. vattentemperaturen,
5. vattengenomströmningen och
6. funktionen på den automatiska utfodringen och annan teknisk utrustning som påverkar fiskens hälsa.

4 § Vattenkvaliteten ska kontrolleras så ofta det behövs för att säkra fiskens hälsa, och för att få kunskap om hur vattenkvaliteten varierar över året. Hur ofta detta måste ske beror på odlingssystem och odlingens placering. Syrgashalten i jorddammar ska kontrolleras särskilt ofta vid hög vattentemperatur och hög besättningstäthet. I recirkulerande system ska syrgashalten kontrolleras kontinuerligt.

5 § Larmsystemens funktion ska kontrolleras regelbundet.

Journalföring

6 § En journal ska föras över

1. antalet fiskar i odlingen fördelat på art, ålder och vikt,
2. besättningstätheten per odlingsenhet,
3. dödligheten per odlingsenhet och dygn,
4. insättningar och utleveranser av rom, mjölke och fisk till och från odlingen,
5. fodersort och foderåtgång,
6. hanteringstillfällena, t.ex. transporter och sortering,
7. iakttagelser av sjuklighet, skador eller onormala beteenden,
8. behandlingar i syfte att förebygga, bota eller lindra sjukdom,
9. hälsokontrollinspektioner och resultat från laboratorieundersökningar,
10. resultat från kontroller av vattenkvalitet, -temperatur och -flöde,
11. resultat från kontroller av eventuell utrustning för automatisk utfodring och annan teknisk utrustning,

12. resultat från kontroller av larmfunktionen och

13. eventuella driftsstörningar.

Journalföring enligt punkterna ovan behöver inte ske om uppgifterna redan journalförs enligt föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen (2006:806) om provtagning på djur m.m. eller miljöbalken (1998:808).

7 § Journalerna ska förvaras på fiskodlingen i fem år och vara tillgängliga för kontrollmyndigheterna.

6 KAP. ÖVRIGT

1 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

2 § Bestämmelser om straff för brott mot dessa föreskrifter finns i 10 kap. 1 och 5 §§ djurskyddslagen (2018:1192).

Denna författning¹ träder i kraft den 1 april 2019, då Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2006:8) om odling av fisk upphör gälla.

Denna författning² träder i kraft den xxx 2023.

CHRISTINA NORDIN

Gunnar Palmqvist
(Djuravdelningen)

¹ SJVFS 2019:6.

² SJVFS 2023:xx.

SJVFS 2023:XX

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om
nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.;**

Saknr L 104

Utkom från trycket
den xxx
Omtryck

beslutade den XXX.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 2 kap. 9 § och 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66), i fråga om verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.

dels att rubriken till föreskrifterna, 1 kap. 2 och 6 §§, 3 kap. 8 § samt 5 kap. 9 och 10 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas en ny paragraf, 5 kap. 10 a §, med följande lydelse.

Författningen och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft och de allmänna råden börjar gälla.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om nötkreaturshållning;

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	2
Definitioner	3
2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL	6
Tillsyn.....	6
Skötsel	7
3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING.....	9
Foder och dricksvatten	9
Anordningar, installationer och utrymme	9
4 KAP. STALLMILJÖ.....	10
Renhållning och strö.....	10
Stallklimat och luftkvalitet	11
Dagsljusinsläpp och belysning	12
Buller.....	12
5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING.....	12
Utrymmen.....	12
Golv.....	18

Brandskydd och elsäkerhet	19
6 KAP. BETE OCH UTEVISTELSE.....	19
Utomhusytor	19
Bete och utevistelse	19
Utegångsdjur.....	22
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	23

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

2 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av nötkreatur av arten *bos taurus*.

Dessa föreskrifter är dock inte tillämpliga vid hållande och skötsel av nötkreatur som hålls

1. för offentlig förevisning, förutom enligt vad som följer av 10 kap. 13 och 14 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:29) om djurhållning i djurparker m.m.,
2. på slakterier, förutom enligt vad som följer av 4 kap. 4 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:8) om slakt och annan avlivning av djur, samt
3. som försöksdjur. (SJVFS 2023:XX).

3 § Djur får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66).

Första stycket gäller inte sådana bestämmelser där djurhållning får ske på annat sätt i enlighet med ett kontrollprogram som är i drift. Från sådana bestämmelser kan Jordbruksverket endast medge undantag om det är nödvändigt som en följd av oförutsedda extraordinära omständigheter.

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

4. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
5. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
6. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
7. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig ombyggnad om länsstyrelsen vid prövningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god.

Definitioner

6 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Allmänna råd</i>	Definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.
<i>Amko</i>	Ko som ger di till kalvar som inte är hennes egen avkomma.
<i>Bete</i>	Mark med växter som kan betas av djuren och som finns i sådan mängd och kvalitet att det är möjligt för djuren att med ett naturligt betesbeteende kunna beta samtidigt.
<i>dB</i>	Enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dB uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet.
<i>Diko</i>	Ko som ger di till egen kalv eller egna kalvar.
<i>Djurhållare</i>	Fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt.
<i>Dränerande golv</i>	Ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv. Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme. Urindränerande golv är golv som är konstruerade för att enbart släppa igenom urin och annan vätska.
<i>Foderliggbås</i>	Bås som är både utfodringsplats och liggplats för lösgående djur.
<i>Fångbås</i>	Bås där nötkreatur står uppstallade på båsplatsen med fångbåge eller fånggrind.

	Båsplatsen är djurens utfodrings- och liggplats. Genom användning av fångbås kan djuren släppas lösa, till exempel i samband med mjölkning.
<i>Förvaringsutrymme</i>	En bur eller annan behållare, ett rum, en inhägnad eller ett annat avgränsat utrymme, där djur hålls.
<i>Gödseldrainerande golv</i>	Se drainerande golv.
<i>Hydda</i>	Flyttbart mindre stall som placeras utomhus med liggplatser för kalvar.
<i>Hårdgjord yta</i>	Ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material.
<i>Kalv</i>	Ett nötkreatur som är högst 6 månader gammalt.
<i>Kalvgömma</i>	Ett avskilt utrymme som bara kalvarna har tillträde till i lösdriftsstallar för am- eller dikor. Kalvgömman byggs vanligen upp i samband med kalvningen med flyttbara boxväggar eller dyl.
<i>Kalvningsbox</i>	En box som enbart är avsedd att användas för kor eller kvigor när de ska kalva och fram till några dagar efter kalvningen. En kalvningsbox kan vara utformad som en ensambox avsedd för en ko eller kviga eller som en gruppbox avsedd för flera kor eller kvigor. En kalvningsbox kan vara byggd som permanent box eller byggas upp med flyttbara boxväggar eller dyl. inför kalvning.
<i>Kontinuerlig uppfödning</i>	Hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand.
<i>Kontrollprogram</i>	Ett program som tagits fram i syfte att säkra en god djuromsorg och som är godkänt av Jordbruksverket, samt är knutet till en bestämmelse i denna författning.
<i>Kortbås</i>	Bås för bundna nötkreatur där djuren ständigt kan hålla huvudet in över foderbordet.
<i>Liggarea</i>	Avser boxareor som är godkända som liggytor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna.

<i>Liggbås</i>	Bås som endast är liggplats för lösgående djur.
<i>Ligghall</i>	Stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det.
<i>Långbås</i>	Bås för bundna nötkreatur där djuren i regel bara tillåts att nå in över foderbordet i samband med att de äter och i övrigt är utestängda från foderbordet.
<i>Mellanbås</i>	Bås för bundna nötkreatur. Mellanbåset är en kombination av kort- och långbås. Foderbordsgrinden är i regel rörlig.
<i>Mottagningsstall</i>	Ett stall eller stallavdelning avsedd för mottagning och inhysning av kalvar som kommer från annan djurbesättning i syfte att minska smittspridning till de djur som redan finns på anläggningen.
<i>Omgångsuppfödning</i>	Hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt.
<i>Ppm</i>	Koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million).
<i>Spalt</i>	Mellanrummet mellan stavarna i ett spaltgolv.
<i>Spaltgolv</i>	Spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra.
<i>Stall</i>	Byggnad för hållande av djur.
<i>Stallavdelning</i>	Del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar.
<i>Ströbädd</i>	En bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd.
<i>Termisk komfort</i>	Djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren

utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.

Totalarea

Begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarea och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning.

Ungdjur

Nötkreatur som är högst 24 månader gamla, dock ej kalvar och dräktiga kvigor som har mindre än två månader kvar till förlossning.

Urindränerande golv

Se dränerande golv.

Utegångsdjur

Djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker.

Ätbås

Bås som endast är ätplats för lösgående djur.

Övertemperatur

Skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur. (SJVFS 2023:XX).

2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL

Tillsyn

1 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurens välbefinnande.

2 § Personer som handhar djur ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.

3 § Djur ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade djur samt djur som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högdräktiga djur, särskilt vid tiden kring förlossningen.

4 § Djur ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

5 § Kalvar som hålls inomhus ska ses till minst två gånger om dagen.

6 § Djurens klövar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

7 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

Allmänna råd till 2 kap. 1-2 §§ djurskyddslagen

Kor bör alltid ges tillfälle att slicka sina nyfödda kalvar.

Kalvar bör tidigast flyttas till en annan djurbesättning då de uppnått en månads ålder och en för rasen och åldern normal vikt. De bör vidare förberedas inför flyttningen genom att foderstaten ett par veckor dessförinnan anpassas till mjölkersättning, kraftfoder och hö. Avvanda kalvar som ska flyttas till annan djurbesättning bör ha varit avvanda minst två veckor innan de flyttas.

Nötkreatur bör vara avhornade.

Unga djur bör vänjas vid det djurhållningssystem de ska hållas i som vuxna.

8 § Djur ska hållas tillfredsställande rena.

9 § I nybyggda stallar som tas i bruk efter den 30 juni 2010 ska nötkreatur hållas i lösdrift.

Första stycket gäller dock inte sådana nybyggda stallar för uppbundna nötkreatur där ansökan om förprovning¹ kommit in till länsstyrelsen före den 1 april 2007.

10 § Handjur som är mer än sex månader gamla ska hållas i lösdrift efter den 1 augusti 2017.

11 § Kalvar får inte hållas bundna.

12 § Ett nötkreaturs rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret eller att djuret binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av djurets kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där djuret annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av djurets kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för djuret och inte heller begränsa djurets rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.

13 § Kalvar som är äldre än åtta veckor ska hållas i par eller grupp tillsammans med andra kalvar eller andra nötkreatur.

Första stycket gäller inte kalvar i anläggningar med färre än sex kalvar där det inte är möjligt att gruppera kalvarna på ett från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt lämpligt sätt.

¹ Bestämmelser om förprovning finns i 6 kap. 1 - 4 §§ djurskyddsförordningen (2019:66) samt i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:12) om förprovning.

SJVFS 2023:XX

Kalvarna ska i så fall hållas på ett sätt som innebär att de kan ha ögonkontakt och beröra varandra eller andra nötkreatur. Första stycket gäller inte heller för enstaka kalvar under en kortare period om det är nödvändigt från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt.

14 § Andra nötkreatur än sådana som avses i 13 § ska hållas på ett sätt som innebär att de kan ha ögonkontakt och beröra varandra.

Första stycket gäller inte:

1. Kalvar i anläggningar med färre än sex kalvar där det från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt inte är lämpligt att låta kalvarna komma i beröring med andra kalvar eller andra nötkreatur. Kalvarna ska i så fall hållas i samma utrymme som andra kalvar eller andra nötkreatur på ett sätt så att kalvarna kan se dessa.
2. Enstaka djur under en kortare period om det är nödvändigt från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt.
3. Nötkreatur som före den 2 november 2014 hölls på en produktionsplats med enbart ett nötkreatur och under förutsättning att djuret därefter inte har lämnat produktionsplatsen.

15 § Kvigor och kor får inte betäckas med tjur, semineras eller vara mottagare av embryo om förlossningssvårigheter kan förväntas.

Kvigor ska innan första brunstperioden startar och fram till dess att de uppnått en ålder av 13 månader hållas på ett sådant sätt att risken för betäckning minimeras.

Allmänna råd till 2 kap. 15 §

Kvigor bör senast från det att de uppnått en ålder av fem månader hållas på ett sådant sätt att risken för betäckning minimeras.

16 § Kor och kvigor ska kalva lösgående när tidpunkten för kalvning kan förutses, dock får uppbindning ske om förlossningssvårigheter uppstår.

I besättningar med bundna kor eller kvigor får en ko eller kviga kalva uppbinden om kalvningsboxen är upptagen för kalvning.

17 § Gödselrännan bakom bunden ko eller kviga ska vara övertäckt i samband med kalvningen.

18 § Vid kalvning får mekaniska hjälpmedel endast användas efter godkännande av veterinär i varje enskilt fall.

19 § Vid drivning ska djuren hanteras lugnt. Djuren ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 2 kap. 19 § och 2 kap. 7 § djurskyddslagen

Djurstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av djuren underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.

Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.

Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.

Drivning av djur bör inte ske genom koppling till fordon.

20 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

21 § Föremål och ämnen som kan skada djuren ska förvaras så att de är oåtkomliga för dessa.

3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING

Foder och dricksvatten

1 § Djur ska dagligen ges foder av lämplig struktur.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Kalvar ska utfodras minst två gånger om dagen.

3 § Kalvar ska senast från och med två veckors ålder ha fri tillgång till grovfoder.

4 § Nyfödda kalvar ska få råmjölk snarast möjligt, dock senast sex timmar efter födseln.

5 § Djur ska få dricksvatten minst två gånger per dygn. Vid mycket varm väderlek samt vid sjukdom ska kalvar dock ha ständig tillgång till dricksvatten.

Anordningar, installationer och utrymme

6 § Utfodrings- och dricksvattensystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att djuren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att djuren enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar djuren.

7 § Vid datorstyrd individuell utfodring ska antalet djur per kraftfoderstation anpassas till gruppens avkastningsnivå och utfodringsmodell. Då hela kraftfodergivan ges i kraftfoderstationer får antalet kor per station inte överstiga 20 i högmjölkgropper, 25 i blandgrupper och 35 i sinkogrunder.

8 § Minsta utrymme vid utfodring av lösgående djur framgår av tabell 1.

Tabell 1

	Utrymme per djur vid rakt foderbord ¹⁾		Ätbås	
	Högsta vikt, kg	Ätplats i bredd, m	Längd, m	Bredd, m
<i>Kalvar</i>	90	0,30		
<i>Kalvar</i>	150	0,40		
<i>Ungdjur</i>	250	0,45		
<i>Ungdjur</i>	400	0,50		
<i>Ungdjur</i>	600	0,60		
<i>Ungdjur</i>	> 600	0,65		
<i>Vuxna djur</i>	500	0,60		
<i>Vuxna djur</i>	650	0,70	1,60	0,80
<i>Vuxna djur</i>	> 650	0,75	1,65	0,80

1) Vid fri tilldelning av allt foder får antalet ätplatser minskas till en ätplats per tre djur. (SJVFS 2023:XX).

9 § Foderbordsytans eller rännbottens höjd över båspall, klövpall eller gödselgång ska vara minst 0,10 m.

10 § Foderbordets kant mot båspallen får i kortbås, foderliggbås och fångbås inte vara högre än 0,2 m över båspallytan.

11 § Antalet drickplatser per djur med automatisk vattenförsörjning ska vara minst:
 - 1 drickplats per 10 mjölkande kor som hålls för mjölkproduktion,
 - 1 drickplats per 25 övriga nötkreatur.

4 KAP. STALLMILJÖ

Renhållning och strö

1 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

*För nötkreatur som är äldre än en månad bör liggplatsen vara försedd med strö.
Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.*

3 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

Stallklimat och luftkvalitet

4 § I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

5 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern endast undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

6 § I ett stall får djur endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

7 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

8 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

9 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med kalvar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för:

1. övertemperatur,
2. strömavbrott och
3. fel på larmanordningen.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

I stallavdelningar där kalvar hålls tillsammans med kor behöver dock larmanordningen enbart larma för övertemperatur.

Första och fjärde stycket gäller inte om nödventilationen fungerar automatiskt vid övertemperatur i avdelningar där kalvar hålls tillsammans med kor, under förutsättning att nödventilationen har en kapacitet som säkerställer djurens hälsa och välbefinnande.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

10 § Djurstallar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

11 § Fönster som djuren kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

12 § Djuren ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebestånd.

13 § Under den mörka tiden på dygnet ska minst dämpad belysning vara tänd i stallar för mjölkkor.

14 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Kravet på fast monterad belysning gäller inte för ligghallar och hyddor under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

15 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar djurens hälsa menligt.

I stallar får djur endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA.

5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING

Utrymmen

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

I besättningar där kalvar som är yngre än 2 veckor hålls i ensambox, bör mellanväggarna i boxen vara täta från boxgolvet och upp till en höjd av 0,8 meter.

Allmänna råd till 2 kap. 2 § djurskyddslagen

I lösdriftsstallar för mjölkkor bör det finnas klövbädd.

Allmänna råd till 2 kap. 6 § djurskyddslagen

I ett stall för bundna nötkreatur bör det finnas en båsavskiljare mellan minst vartannat djur.

1 § Djur som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För utegångsdjur och för djur som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att djurens behov av termisk komfort tillgodoses.

För mjölkkor ska sådant utrymme som avses i första stycket vara utformat och anpassat så att mjölkning kan ske i utrymmet.

Allmänna råd till 5 kap. 1 §

För lösgående nötkreatur utom utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För bundna nötkreatur och utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utegångsdjur eller djur som hålls på bete bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för det djur som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

2 § I besättningar med kor eller kvigor som ska kalva ska det inför kalvning finnas kalvningsboxar.

Allmänna råd till 5 kap. 2 §

Det bör finnas minst en plats i kalvningsbox per påbörjat antal kor i besättningen enligt följande:

- 1. 45 kor vid jämn kalvningsfördelning över hela året,*
- 2. 35 kor vid jämn kalvningsfördelning över 9 månader,*
- 3. 25 kor vid jämn kalvningsfördelning över 6 månader,*
- 4. 15 kor vid jämn kalvningsfördelning över 4 månader,*
- 5. 10 kor vid jämn kalvningsfördelning över 2 månader.*

För besättningar där kalvning sker koncentrerat sommartid och är planerad att ske på betesmarken, bör det finnas minst en plats i kalvningsbox per påbörjat 50-tal djur som ska kalva under den perioden.

3 § Kalvningsboxar och andra stallutrymmen som används som kalvningsplats ska vara utformade och användas på ett sådant sätt att de kan rengöras regelbundet utan svårigheter samt vid behov kunna desinficeras.

Ytterligare bestämmelser om rengöring finns i 4 kap. 1 och 2 §§.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

En kalvningsbox som är avsedd för en ko eller en kviga bör rengöras noggrant samt förses med nytt strö mellan varje kalvning.

Kalvning i gruppbox bör ske omgångsvis. Djurgruppen bör inte vara större än att beräknade förlossningar inträffar inom loppet av tio dagar. Kalvningsplatsen bör i detta fall rengöras noggrant samt förses med nytt strö mellan varje djuromgång.

4 § Minsta utrymme i kalvningsbox:

1. ensambox – 9 m², kortaste sidan 3 m,
2. ensambox på båspall för uppbundna djur – 8 m², kortaste sidan föreskrivna minsta båsbredden multiplicerad med 2,
3. gruppbox – 8 m²/ko, kortaste sidan 3 m i boxar för högst 3 kor,
4. gruppbox – 8 m²/ko, kortaste sidan 5 m i boxar för mer än 3 kor.

5 § I lösdriftsstallar för amkor eller dikor ska det för kalvar upp till tre månaders ålder finnas kalvgömma med en minsta liggarea på 0,9 m² per kalv.

Första stycket gäller inte för ligghallar när djuren hålls på bete i enlighet med 2 kap. 3- 4 §§ djurskyddsförordningen (2019:66).

6 § När fler än 50 kalvar som är yngre än 4 månader årligen tas emot från mer än 1 besättning ska kalvarna tas emot och hållas i mottagningsstall med plats för högst 100 kalvar.

Om djuren hålls kvar i mottagningsstallet under hela uppfödningen fram till slakt får antalet djurplatser dock uppgå till högst 150 under förutsättning att omgångsuppfödning tillämpas.

Om antalet besättningar enligt första stycket är mer än 5 ska omgångsuppfödning ske i mottagningsstallet. Insättning av djurgruppen ska då göras inom en tidsperiod på 3 veckor.

7 § En uppfödningssavdelning som årligen tar emot högst 50 kalvar som är yngre än 4 månader från mer än 1 besättning, utan att kalvarna först tagits emot i mottagningsstall, får bestå av högst 100 djurplatser.

8 § Ett mottagningsstall ska vara utformat så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Omgångsuppfödning bör tillämpas vid uppfödning av växande nötkreatur.

Vid omgångsuppfödning i mottagningsstall bör kalvgruppen hållas i mottagningsstallet minst fem veckor efter det att det sist insatta djuret sattes in.

Ett uppfödningssstall för djur som tagits emot i mottagningsstall bör inte inhysa mer än 300 djur.

9 § Minsta utrymme i gemensambox utan liggbås eller foderliggbås anges i tabell 2.

Tabell 2

	Högsta vikt, kg	Boxar med enbart gödseldränerande golv, m ² /djur	Boxar med enbart rörliga golv, m ² /djur	Övriga boxar m ² /djur	
				Liggarea ^{3) 4)}	Totalarea ⁴⁾
<i>Kalvar</i>	60		1,50	1,00	1,50
<i>Kalvar</i>	90	1,50	1,50	1,20	1,70
<i>Kalvar</i>	150	1,50	1,50	1,50	2,20
<i>Kalvar och ungdjur</i>	250	1,80	1,80	2,00	2,90
<i>Ungdjur och vuxna djur¹⁾</i>	400	1,90		2,60 ²⁾	3,70
<i>Ungdjur</i>	600	2,30		3,10	4,40
<i>Ungdjur</i>	> 600	2,60		3,40	4,80
<i>Dikor¹⁾ och Sinkor</i>	> 400			3,40 ²⁾	4,80
<i>Mjölkkor och amkor¹⁾</i>	> 400			6,00 ²⁾	8,50

¹⁾ Inklusive kalvar upp till 3 månaders ålder.

²⁾ Exklusive utrymme för kalvgömma.

³⁾ Avser även minsta utrymme i ligghall utan utfodring.

⁴⁾ Avser även minsta utrymme i ligghall med utfodring.

(SJVFS 2023:XX).

10 § Minsta utrymme i bås anges i tabell 3.

Tabell 3

	Högsta vikt, kg	Långbås Liggbås ¹⁾		Kortbås ²⁾ Foderliggbås Fångbås	
		Längd, m	Bredd, m	Längd, m ⁴⁾	Bredd, m
<i>Kalvar³⁾</i>	60	1,20	0,60		
<i>Kalvar³⁾</i>	90	1,40	0,65	1,10	0,65
<i>Kalvar³⁾</i>	150	1,50	0,80	1,20	0,80
<i>Ungdjur</i>	250	1,70	0,90	1,30	0,90
<i>Ungdjur och vuxna djur</i>	400	1,90	1,00	1,50	1,00
<i>Ungdjur</i>	600	2,00	1,10	1,60	1,10
<i>Ungdjur</i>	> 600	2,10	1,20	1,70	1,20
<i>Vuxna djur</i>	500	2,00	1,10	1,60	1,10
<i>Vuxna djur</i>	650	2,20	1,20	1,70	1,20
<i>Vuxna djur</i>	> 650	2,30	1,25	1,80	1,25

¹⁾ Båset ska vara 0,30 m längre om båsavskiljaren och frontväggen hindrar djuret från att föra huvudet åt sidan eller framåt när det reser sig.

²⁾ För kortbås med begränsning framåt (s.k. mellanbås) ska avståndet mellan begränsning och båspallens bakkant, mätt 1 m över båspallen, vara lika med båslängden för långbås.

³⁾ Att kalvar inte får hållas bundna framgår av 2 kap. 11 §.

⁴⁾ Avser även avstånd mellan båspallens bakkant och bogplanka eller liknande främre begränsning i liggbås. (SJVFS 2023:XX).

10 a § En bogplanka eller liknande främre begränsning i liggbås får inte vara högre än 0,20 m över båspallytan. (SJVFS 2023:XX).

11 § Minsta mått i utrymme vid individuell hållning av kalvar i box eller hydda anges i tabell 4.

Tabell 4

	Högsta vikt, kg	Längd, m	Bredd, m
<i>Kalvar</i>	60	1,20	1,00
<i>Kalvar</i>	90	1,40	1,10

12 § Vid individuell hållning av kalvar i hydda ska kalven ha ständig tillgång till yta utomhus. Denna yta ska minst ha de mått som framgår av tabell 5.

Tabell 5

	Högsta vikt, kg	Längd, m	Bredd, m
<i>Kalvar</i>	60	1,20	1,00
<i>Kalvar</i>	90	1,40	1,10

13 § Gångar i lösdriiftsstallar får inte vara så smala att djuren riskerar att fastna.

14 § Minsta gångbredder i lösdriiftsstallar anges i tabell 6.

Tabell 6

Gång mellan	Vuxna djur		Ungdjur	
	≤ 25 djur / grupp, m	> 25 djur/ grupp, m	≤ 250 kg, m	> 250 kg, m
- liggbåsråd och vägg - ätbåsråd och vägg ¹⁾	1,80	2,00	1,40	1,80
- två liggbåsräder - liggbåsråd och ätbåsråd	2,00	2,20	1,50	1,90
- foderbord och vägg ¹⁾ - liggbåsråd och foderbord	2,80	3,00	2,10	2,50

¹⁾ Med vägg likställs avgränsning mot djupströbädd.

Allmänna råd till 2 kap. 7 § djurskyddslagen

Tvärgångar genom liggbåsrader bör för vuxna djur vara 0,9 m om djuren inte ska gå i bredd och minst 1,6 m om djuren ska gå i bredd. För ungdjur som inte ska gå i bredd bör tvärgångarna vara 0,6 – 0,7 m för djur ≤ 250 kg och 0,7 – 0,8 m för djur > 250 kg. Tvärgångarna bör placeras så att återvändsgångar undviks.

Golv

15 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

16 § Endast i värmeisolerade stallar får liggytan för nötkreatur innehålla dränerande golv utan ströbädd och då endast i följande fall:

1. för kalvar som är äldre än en månad, ungdjur och vuxna handjur i boxar med heltäckande spaltgolv av gummi eller annat eftergivligt material,
2. för kalvar som är över fyra månader gamla, ungdjur och vuxna handjur i boxar med annat heltäckande spaltgolv än vad som avses i punkt 1 och som var i bruk före den 30 juni 2010,
3. för ungdjur och vuxna handjur i bås där det gödseldränerande golvet ligger i båsets bakre del och resterande golvytor i båset har helt golv eller annan godtagbar liggyta på minst 80 procent av minimilängden för kortbås,
4. för ungdjur och vuxna djur i bås där det gödseldränerande gummispaltgolvet ligger i båsets bakre del och resterande liggytor i båset har helt golv med gummimatta eller motsvarande på minst 80 procent av minimilängden för kortbås.

17 § Mått för dränerande golv anges i tabell 7.

Tabell 7

	Djurkategori	Högsta vikt, kg	Största spaltöppning, mm	Största andel öppning ²⁾ , %
<i>Gödseldränerande golv ¹⁾</i>	Kalvar	90	25	28
	Ungdjur	400	30	28
	Ungdjur	> 400	35	28
	Vuxna djur		35	28
<i>Gödseldränerande gummispaltgolv i bås ¹⁾</i>	Vuxna djur		30	36
	Ungdjur			

Urindränerande golv	Alla		15	35
---------------------	------	--	----	----

¹⁾ När spaltgolv används i bås ska stavarna placeras vinkelrät mot båssets längdriktning.

²⁾ För dränerande spaltgolvs-kassetter av betong får material som förbinder stavarna inte räknas med vid beräkning av andelen öppning.

Brandskydd och elsäkerhet

18 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för djuren finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 5 kap. 18 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

19 § Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

20 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 KAP. BETE OCH UTEVISTELSE

Utomhusytor

1 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte vara elektrifierade. Elektrifierad elstängseltråd får dock monteras på stängsel som innehåller taggtråd om fastsättningsanordningen utförs på ett sådant sätt att ett horisontellt minimiavstånd av 150 mm mellan elstängseltrådarnas och taggtrådarnas vertikalkplan säkerställs. Därutöver ska taggtråden jordas på återkommande avstånd och elstängseltråden monteras på den sida som djuren hålls på.

2 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.

3 § Markytor som är hårt belastade av djuren ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

Bete och utevistelse

4 § Nötkreatur i Blekinge, Skåne och Hallands län ska vistas ute enligt tabell 8.

Första stycket gäller inte nötkreatur som är undantagna i 2 kap. 3 och 4 §§ djurskyddsförordningen (2019:66) och inte heller nötkreatur som är födda den 1 mars eller senare under det kalenderår som djuret fötts.

Tabell 8

Djurkategori	Nötkreatur som hålls för mjölkproduktion		Andra nötkreatur än sådana som hålls för mjölkproduktion	
	Utevistelse på bete under perioden 1 april - 31 oktober, minsta antalet dygn	Utevistelse på bete under perioden 1 maj – 15 september, minsta antalet dygn	Utevistelse under perioden 1 april - 31 oktober, minsta antalet dygn	Utevistelse under perioden 1 maj – 15 september, minsta antalet dygn
Ungdjur födda under februari månad ¹⁾		30 ²⁾		30 ³⁾
Ungdjur födda under januari månad ¹⁾		60 ²⁾		60 ³⁾
Ungdjur födda under december månad ¹⁾	90	60	90	60
Övriga djur	120	60	120	60

¹⁾ Avser djurets första levnadsår.

²⁾ Enligt 2 kap. 3 § djurskyddsförordningen (2019:66) behöver kalvar inte hållas på bete. Det angivna antalet dygn får därför minskas i förhållande till djurets ålder.

³⁾ Enligt 2 kap. 4 § djurskyddsförordningen behöver kalvar inte hållas på bete eller på annat sätt vistas ute. Det angivna antalet dygn får därför minskas i förhållande till djurets ålder.

5 § Nötkreatur i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län ska vistas ute enligt tabell 9.

Första stycket gäller inte nötkreatur som är undantagna i 2 kap. 3-4 §§ djurskyddsförordningen (2019:66) och inte heller nötkreatur som är födda den 1 mars eller senare under det kalenderår som djuret fötts.

Tabell 9

Djurkategori	Nötkreatur som hålls för mjölkproduktion		Andra nötkreatur än sådana som hålls för mjölkproduktion	
	Utevistelse på bete under perioden 1 april - 31 oktober, minsta antalet dygn	Utevistelse på bete under perioden 1 maj – 15 september, minsta antalet dygn	Utevistelse under perioden 1 april - 31 oktober, minsta antalet dygn	Utevistelse under perioden 1 maj – 15 september, minsta antalet dygn
Ungdjur födda under februari månad ¹⁾		30 ²⁾		30 ³⁾

Ungdjur födda under januari månad ¹⁾		60 ²⁾		60 ³⁾
Övriga djur	90	60	90	60

¹⁾ Avser djurets första levnadsår.

²⁾ Enligt 2 kap. 3 § djurskyddsförordningen (2019:66) behöver kalvar inte hållas på bete. Det angivna antalet dygn får därför minskas i förhållande till djurets ålder.

³⁾ Enligt 2 kap. 4 § djurskyddsförordningen behöver kalvar inte hållas på bete eller på annat sätt vistas ute. Det angivna antalet dygn får därför minskas i förhållande till djurets ålder.

6 § Nötkreatur i Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ska vistas ute enligt tabell 10.

Första stycket gäller inte nötkreatur som är undantagna i 2 kap. 3 - 4 §§ djurskyddsförordningen (2019:66) och inte heller nötkreatur som är födda den 1 mars eller senare under det kalenderår som djuret fötts.

Tabell 10

Djurkategori	Nötkreatur som hålls för mjölkproduktion		Andra nötkreatur än sådana som hålls för mjölkproduktion	
	Utevistelse på bete under perioden 1 maj - 1 oktober, minsta antalet dygn	Utevistelse på bete under perioden 1 juni – 31 augusti, minsta antalet dygn	Utevistelse under perioden 1 maj - 1 oktober, minsta antalet dygn	Utevistelse under perioden 1 juni – 31 augusti, minsta antalet dygn
Ungdjur födda under februari månad ¹⁾		30 ²⁾		30 ³⁾
Övriga djur	60	30	60	30

¹⁾ Avser djurets första levnadsår.

²⁾ Enligt 2 kap. 3 § djurskyddsförordningen (2019:66) behöver kalvar inte hållas på bete. Det angivna antalet dygn får därför minskas i förhållande till djurets ålder.

³⁾ Enligt 2 kap. 4 § djurskyddsförordningen behöver kalvar inte hållas på bete eller på annat sätt vistas ute. Det angivna antalet dygn får därför minskas i förhållande till djurets ålder.

7 § Nötkreatur som hålls för mjölkproduktion ska anses hållna på bete i ett dygn om de under dygnet kommer ut och kan vistas ute under en sammanhängande tidsperiod på minst sex timmar. Övriga nötkreatur ska anses hållna ute i ett dygn om de kommer ut och kan vistas ute under en sammanhängande tidsperiod på 24 timmar.

8 § Undantag enligt 2 kap. 6 § första stycket 2 djurskyddsförordningen (2019:66) från kravet i 2 kap. 3 § samma förordning om att nötkreatur som hålls för mjölkproduktion sommartid ska hållas på bete kan medges om villkoren i något av nedanstående fall är uppfyllda.

1. Dispensmyndigheten har funnit att det inte är möjligt att anordna betesdrift för samtliga djur som omfattas av beteskravet och att:
 - a) samtliga sinkor hålls på bete under en tidsperiod av minst sex veckor,

- b) samtliga kvigor som är äldre än sex månader hålls på bete,
 - c) verksamheten inte utvecklas så att fler djur behöver omfattas av undantag,
 - d) stallmiljön och djurhälsan i besättningen är dokumenterat mycket god, samt
 - e) alla djur som omfattas av undantaget ges möjlighet till motion under en sammanhängande period om minst två månader per år.
2. Dispensmyndigheten har funnit att oförutsedda eller speciella omständigheter förhindrar djurhållaren att hålla djur på bete och att djurhälsan och stallmiljön hålls på högsta möjliga nivå.

Allmänna råd till 2 kap. 6 § djurskyddsförordningen

Särskilda skäl för att medge undantag från kravet på bete enligt 2 kap. 6 § första stycket 2 djurskyddsförordningen (2019:66), i enlighet med villkoren i 6 kap. 8 § 1 i föreskrifterna, kan anses föreligga för djurhållare med mjölkkor om Jordbruksverket efter en uttömmande utredning kan konstatera:

- att det inte finns godtagbara drivningsvägar till betesmarken och inte heller förutsättningar att anlägga sådana vägar,
- att drivningsvägen mellan bete och mjölkningsplats överstiger en kilometer, eller
- att det inte finns mark där bete är anlagt eller kan anläggas på ett godtagbart sätt.

Särskilda skäl för att medge undantag enligt de ovannämnda bestämmelserna i djurskyddsförordningen bör inte anses föreligga om dispens tidigare medgivits i enlighet med villkoren 1 kap. 35 § 1, 2, 4 eller 5 i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2004:17) om djurhållning inom lantbruket m.m, om samma dispensgrunder åberopas för förnyad dispens.

Allmänna råd till 6 kap. 8 §

Mycket god stallmiljö enligt 8 § 1 d bör vara intygad av en sakkunnig person, såsom en byggnadsrådgivare vid länsstyrelsen, och anses föreligga endast om maximiventilationen minst uppfyller rekommendationerna i Svensk Standard SS 951051, inredningen håller god standard och stallet i övrigt väl uppfyller gällande djurskyddskrav.

Mycket god djurhälsa enligt samma punkt bör vara intygad av en veterinär med kännedom om hälsoläget i besättningen och anses föreligga endast om sjukdomsfrekvensen är låg och skötseln av djuren är god.

Kravet på motion under två månader enligt 8 § 1 e bör anses vara uppfyllt endast om djuren hålls i lösdriftsystem där de kan röra sig helt fritt eller om de får regelbunden daglig motion på annat sätt.

9 § Undantag enligt 8 § får medges för perioder om högst fem år i fråga om punkt 1 och högst ett år i fråga om punkt 2.

Utegångsdjur

10 § Endast djur som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utgångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för djuren.

11 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 6 kap. 11 §

En ligghall för utgångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in i eller ut ur ligghallen.

12 § Utan hinder av 11 § får utgångsdjur i besättningar, som är anslutna till ett kontrollprogram för utgångsdjur, hållas i enlighet med kontrollprogrammet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter² träder i kraft den 1 april 2019, då Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:24) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

1. Denna författning³ träder i kraft den XXX. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

2. Stallar och anläggningar som är i bruk den XXX får användas för djurhållning till och med den YYY utan hinder av 5 kap. 10 § punkt 4 i tabelltexten och 5 kap. 10 a §.

3. Om sådana stallar och anläggningar som avses i punkt 2 genomför en förprövningspliktig åtgärd gäller dock de nya bestämmelserna.

CHRISTINA NORDIN

Gunnar Palmqvist
(Djuravdelningen)

² SJVFS 2019:18.

³ SJVFS 2023:XX.

SJVFS 2023:XX

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 2019:19) om djur i undervisning;**

Saknr L 105

Utkom från trycket
den xxx 2023
Omtryck

beslutade den xxx 2023.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66), att 1 kap. 3 § verkets föreskrifter (SJVFS 2019:19) om djur i undervisning ska ha följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter gäller villkor för hållande och skötsel av sådana undervisningsdjur som inte är försöksdjur enligt 1 kap. 3 § djurskyddslagen (2018:1192). Föreskrifterna gäller dock inte de delar av en undervisningsverksamhet som omfattas av 6 kap. 4 § djurskyddslagen eller 3 kap. 6 § djurskyddsförordningen (2019:66).

2 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

Bestämmelser om förbud mot förvaring av vissa djur som lever vilt finns även i artskyddsförordningen (2007:845).

Bestämmelser om förprovning av djurstallar och djurutrymmen finns i 6 kap. 1-3 §§ och 10 kap. 1 § djurskyddsförordningen och Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:12) om förprovning.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter betyder:

Anläggning

En byggnad, grupp av byggnader eller andra utrymmen inom- eller utomhus som används för verksamhetens djurhållning.

Brevduvor

Fåglar tillhörande arten *Columba livia*.

Burfåglar

Fågelarter som i Sverige vanligtvis och av tradition hålls i bur för sällskap och hobby.

Djurutrymme

Ett stall, en bur, ett terrarium, ett akvarium, en voljär eller en annan behållare, ett rum, en

	inhägnad eller ett annat avgränsat utrymme, där djur hålls.
<i>Gnagare</i>	Djurarter som tillhör ordningen Rodentia.
<i>Minigris</i>	Svin av arten <i>Sus scrofa</i> och som uppnår en vuxenvikt på mindre än 80 kg.
<i>Rovdjur</i>	Djur som tillhör ordningen Carnivora.
<i>Rovfåglar</i>	Fåglar som tillhör ordningen Falconiformes och Strigiformes.
<i>Strutsfåglar</i>	Fåglar av arterna struts (<i>Struthio camelus</i>), emu (<i>Dromaius novaehollandiae</i>) och nandu (<i>Rhea americana</i>).
<i>Tamiller</i>	Frett, som är den domesticerade formen av europeisk iller (<i>Mustela putorius furo</i>).
<i>Undervisningsdjur</i>	Ryggradsdjur som hålls i syfte att användas i undervisning. (SJVFS 2023:XX).

4 § Primater, rovfåglar och rovdjur förutom tamhund, tamkatt och tamiller, får inte hållas som undervisningsdjur. Vildfångade djur får inte heller hållas för undervisningssyfte. Detta gäller dock inte fiskar, förutom de arter som omfattas av fridlysning. Detta gäller inte heller ägg (rom) och larver (yngel) av de arter av grod- och kräddjur som i enlighet med undantag i artskyddsförordningen (2007:845) får hållas under en begränsad tid för studier av utvecklingen, men inte som vuxna.

5 § Verksamheter som håller undervisningsdjur ska ha minst en person som ansvarar för skötseln och användningen av djuren. Denna person ska ha lämplig utbildning eller erfarenhet av aktuella djurslag samt kunskap om gällande djurskyddsbestämmelser. Om det finns flera ansvariga personer ska ansvarsfördelningen mellan dessa dokumenteras skriftligt.

6 § Personal som deltar i hållande och skötsel av undervisningsdjur ska ha den kunskap som krävs för att hålla och sköta djuren i enlighet med gällande djurskyddsbestämmelser.

7 § Den som håller undervisningsdjur ska innan verksamheten tas i bruk eller snarast därefter meddela detta till den myndighet som utövar djurskyddskontrollen över området. Meddelandet ska innehålla en förteckning över de djurslag och det antal djur som finns på anläggningen, en kort beskrivning av undervisningsverksamheten och dess syfte samt namn på den eller de personer som ansvarar för djurhållningen.

Hållande och skötsel

8 § På varje anläggning ska det finnas dokumenterade drifts- och skötselinstruktioner över den tekniska utrustning som används för djurhållningen och som har betydelse för djurskyddet.

På varje anläggning ska det också finnas dokumenterade skötsel- och arbetsinstruktioner som är lätt tillgängliga och som tydligt beskriver hur djuren ska skötas och hur tillsyn av djuren ska gå till. Dokumentationen ska minst innehålla anvisningar om och en beskrivning av rutinerna för:

1. daglig tillsyn av djuren,
2. vilka åtgärder som ska vidtas när ett djur blir sjukt,
3. foderhantering samt utfodring och vattning av djuren,
4. rengöring av djurutrymmen, utrustning och lokaler,
5. kontroll och manövrering av miljöstyrande system för belysning, uppvärmning, luftfuktning, vattenrening m.m. samt
6. hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott, brand samt andra nödsituationer.

9 § Djurutrymmen ska vara utformade och placerade så att djuren inte störs i onödan. Minst en sida i en bur, ett terrarium, ett akvarium eller liknande ska vara skyddad mot insyn.

10 § Utrustning och föremål som har kommit i kontakt med reptiler ska rengöras och desinfekteras innan de får hanteras på platser där utrustning från andra djur hanteras.

11 § Nötkreatur ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:18) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.

Grisar ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m.

Får ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m.

Getter ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m.

Pälsdjur ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:16) om uppfödning och hållande av pälsdjur.

Fjäderfän ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.

12 § Hästar ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:17) om hästhållning.

13 § Strutsfåglar ska hållas och skötas i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2019:5) om hållande av strutsfåglar.

14 § Hundar och katter ska hållas och skötas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:28) om hållande av hund och katt.

15 § Kaniner, gnagare, tamillrar, minigrisar, burfåglar, brevduvor, ormar, ödlor, sköldpaddor, glasögonkajmaner, groddjur och fiskar ska hållas och skötas i enlighet med 1, 4 och 6-15 kap. i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:15) om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby.

Burar med fåglar ska vara placerade så att burens högsta punkt med full yta är minst 150 cm över golvet. Detta gäller dock inte för marklevande burfåglar.

SJVFS 2023:XX

16 § Djur som inte omfattas av 11, 12, 13, 14 eller 15 §§ ska hållas i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:29) om djurhållning i djurparker m.m., med undantag av 1 kap. 6-11 och 14 §§ i nämnda föreskrifter.

Övrigt

17 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

18 § Bestämmelser om straff för brott mot dessa föreskrifter finns i 10 kap. 5 § djurskyddslagen (2018:1192).

Denna författning¹ träder i kraft den 1 april 2019, då Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2006:6) om djur i undervisning upphör att gälla.

Denna författning² träder i kraft den xxx 2023.

CHRISTINA NORDIN

Gunnar Palmqvist
(Djuravdelningen)

¹ SJVFS 2019:9
² SJVFS 2023:xx

SJVFS 2023:XX

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om
grishållning inom lantbruket m.m.;**

Saknr L 106

Utkom från trycket
den xxx
Omtryck

beslutade den XXX.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66), att rubriken till verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m. och 1 kap. 2 § i föreskrifterna ska ha följande lydelse.

Författningen och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft och de allmänna råden börjar gälla.

| Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om grishållning;

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	2
Definitioner	3
2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL	6
Tillsyn.....	6
Skötsel	6
3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING	7
Foder och dricksvatten	7
4 KAP. STALLMILJÖ.....	9
Renhållning och strö.....	9
Stallklimat och luftkvalitet	10
Dagsljusinsläpp och belysning	11
5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING.....	11
Utrymmen.....	11
Brandskydd och elsäkerhet.....	15
6 KAP. UTEVISTELSE.....	16
Utomhusytor.....	16
Utegångsdjur	16

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

2 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av grisar av arten *Sus scrofa domesticus*.

Dessa föreskrifter är dock inte tillämpliga vid hållande och skötsel av minigrisar. Bestämmelser om hållande och skötsel av minigrisar finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:15) om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby. Dessa föreskrifter är inte heller tillämpliga vid hållande och skötsel av grisar som hålls

1. för offentlig förevisning, förutom enligt vad som följer av 10 kap. 7 och 9 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:29) om djurhållning i djurparker m.m.,
2. på slakterier, förutom enligt vad som följer av 4 kap. 4 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:8) om slakt och annan avlivning av djur, samt
3. som försöksdjur. (SJVFS 2023:XX).

3 § Grisar får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66).

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

4. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
5. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
6. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
7. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig ombyggnad av stallar om länsstyrelsen vid prövningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god.

Definitioner

6 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Allmänna råd</i>	Definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.
<i>dBa:</i>	Enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dBA uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet.
<i>Djurhållare</i>	Fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt.
<i>Dränerande golv</i>	Ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv. Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme. Urindränerande golv är golv som är konstruerade för att enbart släppa igenom urin och annan vätska.
<i>Foderliggbås:</i>	Bås som är både utfodringsplats och liggplats för lösgående djur.
<i>Forcerad ventilation</i>	Ventilationsflöden som överstiger 100 m ³ /h per slaktgris.
<i>Förvaringsutrymme</i>	En bur eller annan behållare, ett rum, en inhägnad eller ett annat avgränsat utrymme, där djur hålls.
<i>Gödseldränerande golv</i>	Se dränerande golv.
<i>Hydda</i>	Flyttbart mindre stall som placeras utomhus med liggplatser för grisar.
<i>Hårdgjord yta</i>	Ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material.

<i>Kontinuerlig uppfödning</i>	Hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand.
<i>Konventionell uppfödning i grisningsbox</i>	Suggan hålls lösgående tillsammans med smågrisarna i en box. Smågrisarna har tillgång till avskilt ligg- och utfodringsutrymme som är skyddat mot drag och som oftast är uppvärmsbart.
<i>Liggarea</i>	Avser boxareor som är godkända som liggitor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning.
<i>Liggbås</i>	Bås som endast är liggplats för lösgående djur.
<i>Ligghall</i>	Stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det.
<i>Omgångsuppfödning</i>	Hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt.
<i>ppm</i>	Koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million).
<i>Slaktgrisar</i>	Grisar mellan ca 35 kg och slaktvikt.
<i>Spalt</i>	Mellanrummet mellan stavar i ett spaltgolv.
<i>Spaltgolv</i>	Spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra.
<i>Stall</i>	Byggnad för hållande av djur.
<i>Stallavdelning</i>	Del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar.
<i>Ströad liggbox</i>	En box försedd med strö som i regel kräver daglig tillsyn och daglig utgödsling. Förbrukat och blött strömedel ersätts med nytt.
<i>Ströbädd</i>	En bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt

strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd.

Termisk komfort

Djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.

Totalarea

Begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarea och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning.

Urindränerande golv

Se dränerande golv.

Utegångsdjur

Djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker.

Växande grisar

Avvanda grisar med en vikt upp till ca 130 kg.

Ätbås

Bås som endast är ätplats för lösgående djur.

Övertemperatur

Skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur.

2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL

Tillsyn

1 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurens välbefinnande.

2 § Personer som har hand om grisar ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.

3 § Grisar ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade grisar samt grisar som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högdräktiga suggor eller gyltor, särskilt vid tiden kring förlossningen.

4 § Grisar ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

5 § Klövarna på vuxna grisar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

6 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Uppfödning av växande grisar bör ske omgångsvis.

Grisar som väger mindre än 20 kg bör inte föras samman med grisar från andra besättningar.

Smågriskullarna bör efter eventuell kullutjämnning hållas samman under tillväxttiden. En gris som har nedsatt förmåga att hävda sig i en smågriskull bör dock avlägsnas och inhysas i en miljö som är bättre anpassad för grisen.

7 § Grisar ska hållas tillfredsställande rena.

8 § Grisar ska hållas i par eller grupp. Under veckan före grisning och under grisning får dock suggor och gyltor hållas individuellt och utom synhåll för andra grisar.

Första stycket gäller inte galtar som hålls individuellt i boxar under förutsättning att galtarna kan höra, känna lukten av och se andra grisar.

9 § En gris som är särskilt aggressiv mot andra grisar får tillfälligt hållas individuellt i box som den kan vända sig i utan svårigheter.

10 § En digivande suggas rörelsefrihet får begränsas under smågrisarnas första levnadsdagar genom användande av skyddsgrind eller motsvarande anordning om hon uppvisar ett aggressivt eller onormalt beteende som utgör en uppenbar skaderisk för smågrisarna.

Skyddsgrind eller motsvarande anordning får också användas under det dagliga skötselarbetet om suggans beteende utgör en uppenbar skaderisk för skötaren samt när suggan hanteras för vård och behandling.

Grupphållna suggor och gyltor får stängas in i bås när de utfodras eller när de hanteras för vård och behandling.

11 § En gris rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid grisen eller att grisen binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av grisens kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där grisen annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av grisens kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för grisen och inte heller begränsa grisens rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.

12 § Vid drivning ska grisar hanteras lugnt. Grisar ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 2 kap. 7 § djurskyddslagen

Grisstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av grisarna underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.

Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.

Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.

Drivning av grisar bör inte ske genom koppling till fordon.

13 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

14 § Föremål och ämnen som kan skada grisarna ska förvaras så att de är oåtkomliga för grisarna.

3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING

Foder och dricksvatten

1 § Grisar ska dagligen ges foder av lämplig struktur.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Smågrisar får inte avvänjas förrän de uppnått 28 dagars ålder och ska då ha vant sig vid tillskottsfoder. Smågrisar får dock avvänjas upp till sju dagar tidigare under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll¹ med plan och riktlinjer som Jordbruksverket har godkänt med särskild hälsokontroll av smågrisar.
2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet² ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjer.
3. Smågrisarna föds upp omgångsvis under digivningsperioden. Efter digivningsperioden flyttas de avvanda grisarna till en annan stallavdelning där de föds upp omgångsvis. Under dessa perioder blandas inte grisarna med grisar från andra djurgrupper.
4. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 är tomma på djur i minst fem dygn mellan varje djuromgång samt är rengjorda och desinficerade innan en ny omgång djur sätts in.

¹ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

5. Vid kullutjämning under digivningsperioden flyttas inte någon smågris till en smågriskull där smågrisarna är äldre än 2 dygn.
6. När smågrisarna avvänjs äter de speciellt anpassat tillskottsfoder i tillräcklig mängd. Tillskottsfodret ska vara mjölkbaserat.
7. I varje djuromgång har högst 10 % av smågrisarna en avvänjningsålder som understiger 26 dygn.
8. Vid avvänjningen har smågrisarna en för sin ålder normal vikt.
9. Efter avvänjning förekommer inga beteendestörningar så som flanksugning, eller svansbitning annat än undantagsvis.
10. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 har anläggning för tillskottsvärme.
11. Reservelverk finns på anläggningen.

3 § Grisar ska ha fri tillgång till dricksvatten.

Anordningar, installationer och utrymme

4 § Utfodrings- och dricksvattensystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att djuren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att djuren enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar djuren.

Allmänna råd till 3 kap. 4 §

Främre delen av båsavskiljarna i ätbås och foderliggbås bör vara täta.

5 § En transponder- eller responderstyrd foderstation får inte användas för fler grisar än att alla hinner äta sin dygnstilldelning inom 12 timmar.

6 § Minsta utrymme per djur vid rak foderplats vid samtidig utfodring av gruppållna grisar anges i tabell 1.

Tabell 1

	Utfodringsplats, m
<i>Växande grisar, 10-130 kg</i>	$= 0,164 + \frac{\text{vikt (kg)}}{538}$
<i>Gylta eller liten sugga</i>	0,45
<i>Normalstor eller stor sugga</i>	0,50

7 § Vattenförsörjning för gruppållna grisar anges i tabell 2.

Tabell 2

	Antal digivande suggor per		Antal övriga grisar per	
	vattenkopp	vattennippel	vattenkopp	vattennippel
<i>Torrutfodring</i>	20	10	40 ¹⁾	20
<i>Blötutfodring</i>	40 ¹⁾	20	80 ¹⁾	40 ¹⁾

¹⁾ Dock minst två vattenställen i grupper över 30 grisar.

4 KAP. STALLMILJÖ

Renhållning och strö

1 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödslas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.

3 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

4 § Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses.

Allmänna råd till 4 kap. 4 §

Strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga. Vid uppfödning i konventionell grisningsbox bör strömedlet också ge ett skyddande liggunderlag för suggan och smågrisarna under smågrisarnas första levnadsvecka.

5 § Under veckan före grisning ska suggor och gyltor ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobyggnadsbeteenden.

Allmänna råd till 4 kap. 5 §

Utgödslingssystem i stallavdelningar med konventionella grisningsboxar bör vara avpassat för hantering av stora strömängder.

Stallklimat och luftkvalitet

6 § I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 6 §

Slaktgrisstallar bör vara utrustade med duschsystem eller andra anordningar som kan ge djuren svalka under den varma årstiden.

Värmeisolerade stallar för växande grisar bör vara utrustade med anläggning för tillskottsvärme under den kalla årstiden.

7 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern endast undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

8 § I ett stall får grisar endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

9 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

10 § Vid vakuumutgödsling ska gödselledningarnas diameter minst vara 300 mm. Systemet ska i övrigt utformas och skötas så att luft förhindras att strömma in i stallet via utgödslingssystemet.

Utgödsling ska ske med högst 14 dagars intervall.

11 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

12 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar för grisar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för

1. övertemperatur,
2. strömavbrott,
3. fel på larmanordningen, och
4. fel på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Första stycket gäller inte om nödventilationen fungerar automatiskt vid övertemperatur och vid strömavbrott i avdelningar med plats för högst;

- a) 30 digivande suggor med smågrisar,
- b) 330 avvanda grisar upp till 35 kg,
- c) 150 slaktgrisar, eller
- d) 100 övriga grisar.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

13 § Djurstallar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

14 § Fönster som grisarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

15 § Grisstallar som saknar fönster för dagsljus och som var i bruk före den 1 juli 1989 behöver inte förses med fönster om inte förprövningspliktig till- eller ombyggnad genomförs.

16 § Grisar ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendeböbehov.

Grisar ska under en sammanhängande tidsperiod på minst 8 timmar per dygn hållas i en miljö där ljusintensiteten är minst 40 lux.

17 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Kravet på fast monterad belysning i första stycket gäller inte för ligghallar och hyddor under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

18 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar grisarnas hälsa menligt.

I stallar får grisar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA. I stallar med slaktgrisar får dock bullernivån 65 dBA överstigas vid forcerad ventilation då väderleken kräver detta under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dBA.

5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING

Utrymmen

1 § Grisar som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För utegångsdjur och för grisar som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att grisarnas behov av termisk komfort tillgodoses.

Allmänna råd till 5 kap. 1 §

För grisar utom utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utegångsdjur bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för den gris som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

2 § I stallar för slaktgrisar med kontinuerlig uppfödning får en stallavdelning hålla högst 200 slaktgrisar. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får högst 400 slaktgrisar hållas i samma stallavdelning. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning där rekrytering av slaktgrisar sker från mer än en besättning men högst tre besättningar får dock upp till 600 grisar hållas i samma stallavdelning under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll² med plan och riktlinjer som godkänts av Jordbruksverket.
2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet³ ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjer.
3. Stallavdelningen är rengjord, desinficerad samt därefter tom på djur i minst 5 dygn innan insättning av en ny djuromgång påbörjas.
4. Insättning av en djuromgång sker inom en tidsperiod på 5 dygn.

En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.

3 § I ett stall ska grisar ha tillgång till utrymme som ger dem möjlighet att utnyttja olika delar av utrymmet för att ligga, äta och gödsla.

4 § Inför grisning ska suggor och gyltor kunna disponera utrymmet i en grisningsbox så att de kan utföra bobyggnadsbeteenden.

5 § Vid konventionell uppfödning i grisningsbox ska smågrisar under den första levnads månaden ha en liggplats som är avskild från suggan.

² Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

³ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

6 § Minsta utrymme per djur i hyddor eller boxar utan liggbås eller foderliggbås för vuxna djur anges i tabell 3.

Tabell 3

		Ströad liggbox ¹⁾		Ströbäddsbox	Minsta boxsida m
		Liggarea ²⁾ m ²	Totalarea ⁴⁾ m ²	Totalarea m ²	
Galt		6	7 ³⁾	7	
Digivande sugga		4 ^{5) 6)}	6 ^{5) 6)}	7	
Sinsugga	< 6 djur / grupp	1,1	2,48	2,5	2,4
	6-39 djur / grupp	1,1	2,25	2,5	2,8
	≥ 40 djur / grupp	1,1	2,05	2,5	2,8
Dräktig gylta	< 6 djur / grupp	0,9	1,81	enligt 8 §	2,4
	≥ 6 djur / grupp	0,9	1,64	enligt 8 §	2,8

¹⁾ En box eller hydda får inte inom angiven area vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen, hyddan eller avgränsad gödselgång.

²⁾ Liggarean får inte vara försedd med dränerande golv på annat sätt än vad som framgår av 14 §.

³⁾ 10 m² om betäckning sker i boxen.

⁴⁾ Ätbås får inräknas i totalarean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt.

⁵⁾ Fodertråg får inräknas i arean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt.

⁶⁾ Upp till 0,5 m² av angiven area får i anslutning till boxväggarna göras otillgänglig för smågrisarna.

7 § Minsta utrymme i gemensambox med foderliggbås anges i tabell 4.

Tabell 4

Djurkategori	Totalarea ¹⁾ per djur, m ²	Gångbredd	
		Mellan båsråd och vägg, m	Mellan två båsrader, m
Gylta eller liten sugga	2,52	2,60 ²⁾	3,00

<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,94	2,80 ³⁾	3,00
------------------------------------	------	--------------------	------

¹⁾ Foderliggbås får inräknas i totalarean.

²⁾ I boxar med högst 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,00 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 9,60 m² och med en kortaste sida på minst 2,40 m.

³⁾ I boxar med 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,20 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 11,75 m² och med en kortaste sida på minst 2,80 m.

8 § Minsta utrymme per djur i boxar med växande grisar, 10 - 130 kg anges i tabell 5.

Tabell 5

	Liggarea, m²	Totalarea, m²
<i>Ströad liggbox¹⁾</i>	$= 0,10 + \frac{\text{vikt (kg)}}{167}$	$= 0,17 + \frac{\text{vikt (kg)}}{130}$
<i>Ströbäddsbox¹⁾</i>		$= 0,20 + \frac{\text{vikt (kg)}}{84}$

¹⁾ En box får inte inom angivna areor vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen eller avgränsad gödselgång.

9 § Minsta utrymme per djur i ligghall eller hydda för grisar som hålls som utegångsdjur ska vara lika med liggarean i ströad liggbox.

10 § Minsta utrymme i bås anges i tabell 6.

Tabell 6

		Längd, m	Bredd, m
<i>Liggbås, foderliggbås</i>	<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00	0,60
	<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00	0,70
<i>Ätbås</i>	<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,45
	<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,50

¹⁾ Inklusive utrymme för utfodring. Dock får tråg inte inkräkta mer än 0,3 m i båset.

11 § Bås för grupphållna grisar ska vara utrustat med en skyddsanordning baktill som hindrar grisarna från att skada varandra.

Golv

12 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

13 § Grisarnas liggplats får inte bestå av gödseldränerande golv.

14 § Minst tre fjärdedelar av föreskriven liggarea i en ströad liggbox för digivande sugga ska bestå av ett golv som inte är dränerande golv. Denna del av liggarean ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Övrig del av den föreskrivna liggarean får bestå av dränerande golv med en största spaltöppning på 11 mm och med en minsta stavbredd på 11 mm. Om det dränerande golvet är av betong ska stavbredden dock vara minst 80 mm.

15 § Mått för dränerande spaltgolv av betong och spaltgolvs-kassetter av betong anges i tabell 7.

Tabell 7

	Största spalt, mm	Stavbredd, mm	Ungefärligt viktintervall, kg
<i>Födelsel – avvänjning</i>	11	50	- 9
<i>Avvänjning – 10 veckor</i>	14	50	9 - 25
<i>10 veckor – 120 kg</i>	18	80	25 - 120
<i>Vuxna grisar</i>	20	80	> 120

Brandskydd och elsäkerhet

16 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för djuren finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 5 kap. 16 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

17 § Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som grisarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

18 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 KAP. UTEVISTELSE

Utomhusytor

1 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte användas.

2 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.

3 § Markytor som är hårt belastade av djuren ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

4 § Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden ska ha tillgång till plats som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd.

Allmänna råd till 2 kap. 2 § djurskyddslagen

Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden bör ha tillgång till gytjebad.

Utegångsdjur

5 § Endast grisar som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utgångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för grisarna.

6 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 6 kap. 6 §

En ligghall för utgångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.

Denna författning⁴ träder i kraft den 1 april 2019, då Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:25) om grishållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

Denna författning⁵ träder i kraft den xxx 2023. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

CHRISTINA NORDIN

Gunnar Palmqvist
(Djuravdelningen)

⁴ SJVFS 2019:20.

⁵ SJVFS 2023:xx

SJVFS 2023:XX

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om
fårhållning inom lantbruket m.m.;**

Saknr L 107

Utkom från trycket
den xxx
Omtryck

beslutade den xxx 2023.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66), att rubriken till verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:21) om fårhållning inom lantbruket m.m. och 1 kap. 2 § i föreskrifterna ska ha följande lydelse.

Författningen och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft och de allmänna råden börjar gälla.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om fårhållning;

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	2
Definitioner	3
2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL	5
Tillsyn.....	5
Skötsel	5
3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING	6
Foder och dricksvatten	6
Anordningar, installationer och utrymme	6
4 KAP. STALLMILJÖ.....	7
Renhållning och strö.....	7
Stallklimat och luftkvalitet	7
Dagsljusinsläpp och belysning	8
Buller.....	8
5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING.....	9
Utrymmen.....	9
Golv.....	10
Brandskydd och elsäkerhet.....	10
6 KAP. BETE OCH UTEVISTELSE	10

Utomhusytor.....	10
Bete och utevistelse.....	11
Utegångsdjur	11

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

2 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av får.
Dessa föreskrifter är dock inte tillämpliga vid hållande och skötsel av får som hålls

1. för offentlig förevisning, förutom enligt vad som följer av 10 kap. 19 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:29) om djurhållning i djurparker m.m.,
2. på slakterier, förutom enligt vad som följer av 4 kap. 4 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:8) om slakt och annan avlivning av djur, samt
3. som försöksdjur. (SJVFS 2023:XX)

3 § Fåren får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66).

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

4. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
5. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
6. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
7. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig ombyggnad om länsstyrelsen vid prövningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god.

Definitioner

6 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Allmänna råd</i>	Definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.
<i>Bete</i>	Mark med växter som kan betas av djuren och som finns i sådan mängd och kvalitet att det är möjligt för djuren att med ett naturligt betesbeteende kunna beta samtidigt.
<i>dB</i>	Enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dB uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet.
<i>Djurhållare</i>	Fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt.
<i>Gödseldrainerande golv</i>	Golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme.
<i>Hårdgjord yta</i>	Ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material.
<i>Kontinuerlig uppfödning</i>	Hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand.
<i>Lammingsbox</i>	En box som enbart är avsedd att användas för tackor när de ska lamma och fram till några dagar efter lamningen. Lammingsboxar byggs vanligen upp i gemensamboxen med flyttbara boxväggar eller dyl. inför lamning.
<i>Liggarea</i>	Avser boxareor som är godkända som liggitor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna.

<i>Ligghall</i>	Stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det.
<i>Omgångsuppfödning</i>	Hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt.
<i>Ppm</i>	Koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million).
<i>Spalt</i>	Mellanrummet mellan stavarna i ett spaltgolv.
<i>Spaltgolv</i>	Spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra.
<i>Stall</i>	Byggnad för hållande av djur.
<i>Stallavdelning</i>	Del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar.
<i>Ströbädd</i>	En bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd.
<i>Termisk komfort</i>	Djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luft-

fuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.

Totalarea

Begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarea och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräftar på totalarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning.

Utegångsdjur

Djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker.

Övertemperatur

Skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur.

2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL

Tillsyn

1 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för fårens välbefinnande.

2 § Personer som har hand om får ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.

3 § Fåren ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade får samt får som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högdräktiga får, särskilt vid tiden kring förlossningen.

4 § Fåren ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

5 § Fårens klövar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

6 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

7 § Fåren ska hållas tillfredsställande rena.

8 § Får ska klippas vid behov och med högst ett års intervall.

9 § Fåren ska hållas i lösdrift.

10 § Ett fårs rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid fåret eller att fåret binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av fårets kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där fåret annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av fårets kropp binds samman får det

inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för fåret och inte heller begränsa fårets rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.

11 § Fåren ska hållas i par eller grupp. Baggar får dock hållas individuellt under en kortare period om det är nödvändigt.

12 § Vid drivning ska fåren hanteras lugnt. Fåren ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 2 kap. 12 § och till 2 kap. 7 § djurskyddslagen
Djurstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av djuren underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.
Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.
Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.
Drivning av djur bör inte ske genom koppling till fordon.

13 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

14 § Föremål och ämnen som kan skada djuren ska förvaras så att de är oåtkomliga för dessa.

3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING

Foder och dricksvatten

1 § Fåren ska dagligen ges foder av lämplig struktur.
Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Fåren ska ha tillgång till hö, halm eller annat lämpligt grovfoder som kan tillgodose deras sysselsättningsbehov.

3 § Fåren ska få dricksvatten minst två gånger per dygn.

Anordningar, installationer och utrymme

4 § Utfodrings- och dricksvattensystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att fåren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att fåren enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar fåren.

5 § En transponder- eller responderstyrd foderstation får inte användas av fler får än att alla hinner äta sin dygnstilldelning inom 12 timmar.

6 § Minsta utrymme vid foderhäck eller foderbord anges i tabell 1.

Tabell 1

	Längd per djur			
	Samtidig utfodring, m		Fri utfodring, m	
	Rak	Rund	Rak	Rund
<i>Lamm >15 kg och vuxet djur</i>	0,35	0,20	0,17	0,10
<i>Dräktig tacka ¹⁾</i>	0,45	0,20		
<i>Tacka med lamm <15 kg</i>	0,45			

¹⁾ Avser dräktig tacka som har mindre än två månader kvar till förlossning.

7 § Avstånd mellan foderbord eller foderhäck och vägg eller motsvarande ska vara minst 2,0 m.

8 § Antalet drickplatser per djur med automatisk vattenförsörjning ska vara minst:
 - 1 drickplats per 15 tackor av mjölkkras,
 - 1 drickplats per 30 djur övriga får.

4 KAP. STALLMILJÖ

Renhållning och strö

1 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödsas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.

3 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

Stallklimat och luftkvalitet

4 § I stall ska fåren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

5 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern endast undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

6 § I ett stall får fåren endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

7 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

8 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Stallar med mekanisk ventilation bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

9 § Djurstallar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

10 § Fönster som fåren kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

11 § Fåren ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov.

12 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Kravet på fast monterad belysning i första stycket gäller inte för ligghallar under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

13 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar djurens hälsa menligt.

I stallar får djur endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA.

5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING

Utrymmen

1 § Får som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som fåren är vana vid.

För utegångsdjur och för får som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att fårens behov av termisk komfort tillgodoses.

Allmänna råd till 5 kap. 1 §

För får bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utegångsdjur eller djur som hålls på bete bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för det djur som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

2 § I fårbesättningar ska lammingsboxar kunna iordningställas under lamningen.

3 § En lammingsbox ska minst ha måtten 1,2 x 1,2 m.

Allmänna råd till 2 kap. 7 § djurskyddslagen

Lammingsboxar för tackor med fler än två lamm eller för tackor av tung ras bör vara minst 1,5 x 1,5 m.

4 § Minsta utrymme i gemensambox anges i tabell 2.

Tabell 2

	Högsta vikt, kg	Liggarea ^{2), 3)} m ²	Totalarea ³⁾ , m ²
Lamm >15 kg	30	0,35	0,5
Lamm	>30	0,7	1,0
Vuxet djur	65	0,85	1,2
Vuxet djur	>65	1,0	1,4
Dräktig tacka ¹⁾		1,2	1,7

<i>Tacka med lamm <15 kg</i>	65	1,2	1,7
<i>Tacka med lamm <15 kg</i>	>65	1,35	1,9

¹⁾ Avser dräktig tacka som har mindre än två månader kvar till förlossning.

²⁾ Avser även minsta utrymme i ligghall utan utfodring samt minsta utrymme i ligghall där den enda utfodring som sker innebär att djuren utfodras samtidigt med enbart kraftfoder.

³⁾ Avser även minsta utrymme i ligghall med annan utfodring än sådan som anges i fotnot 2.

Golv

5 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att fåren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på fårens beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

6 § Fårens liggytor får inte bestå av gödseldränerande golv.

7 § Hela golvytan i en lammingsbox ska vara försedd med ströbädd.

8 § Gödseldränerande spaltgolv ska ha en stavbredd som är minst 80 mm och en spaltbredd som är högst 25 mm.

Brandskydd och elsäkerhet

9 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för fåren finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda fåren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 5 kap. 9 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

10 § Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som fåren kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

11 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 KAP. BETE OCH UTEVISTELSE

Utomhusytor

1 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte vara elektrifierade. Elektrifierad elstängseltråd får dock monteras på stängsel som innehåller taggtråd om fastsättningsanordningen utförs på ett sådant sätt att ett horisontellt minimiavstånd av 150 mm mellan elstängseltrådarnas och taggtrådarnas vertikalplan säkerställs. Därutöver ska taggtråden jordas på återkommande avstånd och elstängseltråden monteras på den sida som djuren hålls på.

2 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.

3 § Markytor som är hårt belastade av djuren ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

Bete och utevistelse

4 § Får ska sommartid hållas på bete eller på annat sätt ges tillfälle att vistas ute under en sammanhängande tidsperiod som infaller under perioden 1 maj – 15 oktober.

Den sammanhängande tidsperioden som avses i första stycket ska minst vara enligt följande:

1. Blekinge, Skåne och Hallands län – 4 månader,
2. Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län – 3 månader,
3. Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län – 2 månader.

5 § Det är tillåtet att utan hinder av 4 § hålla inne får hela dygn i följande fall:

1. om det är nödvändigt för att skydda djuren vid onormala väderleksförhållanden,
2. om det är nödvändigt för att skydda marken från skador vid onormala väderleksförhållanden,
3. om det är nödvändigt för att skydda djur mot allvarliga insektsangrepp,
4. om det finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt,
5. om djuren är anmälda för slakt och ska slaktas före den 15 juni, eller
6. om djuren måste skötas, vårdas eller behandlas på ett sätt som inte är lämpligt utomhus.

Om djur hålls inne hela dygn i enlighet med någon av ovanstående punkter ska detta journalföras.

Utegångsdjur

6 § Endast djur som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utgångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för djuren.

7 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 6 kap. 7 §

En ligghall för utegångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in i eller ut ur ligghallen.

Denna författning¹ träder i kraft den 1 april 2019, då Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:26) om fårhållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

Denna författning² träder i kraft den xxxx 2023. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

CHRISTINA NORDIN

Gunnar Palmqvist
(Djuravdelningen)

¹ SJVFS 2019:2.

² SJVFS 2023:XX.

SJVFS 2023:xx

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om
gethållning inom lantbruket m.m.;**

Saknr L 109

Utkom från trycket
Välj datum.
Omtryck

beslutade den xxx 2023.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66), att rubriken till verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:22) om gethållning inom lantbruket m.m. och 1 kap. 2 § i föreskrifterna ska ha följande lydelse.

Författningen och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft och de allmänna råden börjar gälla.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om gethållning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	2
Definitioner	3
2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL	5
Tillsyn.....	5
Skötsel	5
3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING	6
Foder och dricksvatten	6
Anordningar, installationer och utrymme	6
4 KAP. STALLMILJÖ.....	6
Renhållning och strö.....	6
Stallklimat och luftkvalitet	7
Dagsljusinsläpp och belysning	7
Buller.....	8
5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING.....	8
Utrymmen.....	8
Golv.....	9
Brandskydd och elsäkerhet.....	9
6 KAP. BETE OCH UTEVISTELSE	10
Utomhusytor.....	10

Bete och utevistelse.....	10
Utegångsdjur	10

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

- 2 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av getter.
Dessa föreskrifter är dock inte tillämpliga vid hållande och skötsel av getter som hålls
1. för offentlig förevisning, förutom enligt vad som följer av 10 kap. 21 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:29) om djurhållning i djurparker m.m.,
 2. på slakterier, förutom enligt vad som följer av 4 kap. 4 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:8) om slakt och annan avlivning av djur, samt
 3. som försöksdjur. (SJVFS 2023:XX).

3 § Getter får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66).

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

4. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
5. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
6. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
7. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprovningsspliktig ombyggnad om länsstyrelsen vid provningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god.

Definitioner

6 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Allmänna råd</i>	Definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.
<i>Bete</i>	Mark med växter som kan betas av djuren och som finns i sådan mängd och kvalitet att det är möjligt för djuren att med ett naturligt betesbeteende kunna beta samtidigt.
<i>dB</i>	Enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dB uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet.
<i>Djurhållare</i>	Fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt.
<i>Gödseldrainerande golv</i>	Golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme.
<i>Hårdgjord yta</i>	Ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material.
<i>Killningsbox</i>	En box som enbart är avsedd att användas för getter när de ska killa och fram till några dagar efter killning. Killningsboxar byggs vanligen upp i gemensamboxen med flyttbara boxväggar eller dyl. inför killning.
<i>Kontinuerlig uppfödning</i>	Hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand.
<i>Ligghall</i>	Stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själva välja när de vill använda det.

<i>Omgångsuppfödning</i>	Hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt.
<i>ppm</i>	Koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million).
<i>Spalt</i>	Mellanrummet mellan stavarna i ett spaltgolv.
<i>Spaltgolv</i>	Spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra.
<i>Stall</i>	Byggnad för hållande av djur.
<i>Stallavdelning</i>	Del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar.
<i>Ströbädd</i>	En bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd.
<i>Termisk komfort</i>	Djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.

<i>Utegångsdjur</i>	Djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker.
<i>Övertemperatur</i>	Skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur.

2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL

Tillsyn

- 1 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för getternas välbefinnande.
- 2 § Personer som har hand om getter ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.
- 3 § Getter ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade getter samt getter som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högdräktiga getter, särskilt vid tiden kring förlossningen.
- 4 § Getter ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.
- 5 § Getternas klövar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.
- 6 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

Allmänna råd till 2 kap. 1 och 2 §§ djurskyddslagen
Getter bör vara avhornade eller försedda med skydd på hornspetsarna för att förhindra stängningsskador.

- 7 § Getter ska hållas tillfredsställande rena.
- 8 § Getter av ullras ska klippas vid behov och med högst ett års intervall.
- 9 § En gets rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid geten eller att geten binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av getens kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där geten annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av getens kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för geten och inte heller begränsa getens rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.
- 10 § Vid drivning ska getterna hanteras lugnt. Getterna ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

*Allmänna råd till 2 kap. 10 § och till 2 kap. 7 § djurskyddslagen
Djurstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av
djuren underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.
Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.
Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.
Drivning av djur bör inte ske genom koppling till fordon.*

11 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

12 § Föremål och ämnen som kan skada djuren ska förvaras så att de är oåtkomliga för dessa.

3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING

Foder och dricksvatten

1 § Getter ska dagligen ges foder av lämplig struktur.
Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Getter ska få dricksvatten minst två gånger per dygn.

Anordningar, installationer och utrymme

3 § Utfodrings- och dricksvattensystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att getterna lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att getterna enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar getterna.

4 § Utrymme vid foderhäck eller foderbord ska vara minst 0,35 m per djur om djuren hålls i lösdrift och minst 0,45 m om djuren hålls bundna.

5 § Antalet drickplatser med automatisk vattenförsörjning ska vara minst en per 15 getter.

4 KAP. STALLMILJÖ

Renhållning och strö

1 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödslas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.

3 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

Stallklimat och luftkvalitet

4 § I stall ska getter ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

5 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern endast undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

6 § I ett stall får getter endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

7 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

8 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Stallar med mekanisk ventilation bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

9 § Djurstallar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

10 § Fönster som getterna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

11 § Getterna ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebövhov.

12 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar getterna obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Kravet på fast monterad belysning i första stycket gäller inte för ligghallar under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

13 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar getternas hälsa menligt.

I stallar får getter endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA.

5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING

Utrymmen

1 § Getter som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som getterna är vana vid.

För utegångsdjur och för getter som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att getternas behov av termisk komfort tillgodoses.

Allmänna råd till 5 kap. 1 §

För getter bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utegångsdjur eller djur som hålls på bete bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för det djur som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

2 § I getbesättningar ska killningsboxar kunna iordningställas under killningen.

Allmänna råd till 2 kap. 7 § djurskyddslagen

En killningsbox bör vara minst 1,0 × 1,2 m.

3 § Minsta utrymme i gemensambox anges i tabell 1.

Tabell 1

	Högsta vikt, kg	Spaltgolv, m ²	Ströbädd, m ²
<i>Killing</i>	15	0,25	0,25
<i>Unga getter</i>	>15	0,50	0,50
<i>Vuxet djur</i>		1,00	1,20

Allmänna råd till 2 kap. 7 § djurskyddslagen

Båspallens längd bör vara minst 1,0 m.

Båspallens högsta höjd över golvet bör vara 0,55 m.

Golv

4 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta. Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att getterna inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på getternas beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

5 § Hela golvytan i en killningsbox ska vara försedd med ströbädd.

6 § Gödseldränerande spaltgolv ska ha en stavbredd som är minst 80 mm och en spaltbredd som är högst 25 mm.

Brandskydd och elsäkerhet

7 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för getterna finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda getterna vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 5 kap. 7 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

8 § Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som getterna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

9 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 KAP. BETE OCH UTEVISTELSE

Utomhusytor

1 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte vara elektrifierade. Elektrifierad elstängseltråd får dock monteras på stängsel som innehåller taggtråd om fastsättningsanordningen utförs på ett sådant sätt att ett horisontellt minimiavstånd av 150 mm mellan elstängseltrådarnas och taggtrådarnas vertikalkplan säkerställs. Därutöver ska taggtråden jordas på återkommande avstånd och elstängseltråden monteras på den sida som djuren hålls på.

2 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada getterna.

3 § Markytor som är hårt belastade av getterna ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

Bete och utevistelse

4 § Getter ska sommartid hållas på bete eller på annat sätt ges tillfälle att vistas ute under en sammanhängande tidsperiod som infaller under perioden 1 maj – 15 oktober, minst enligt följande:

1. Blekinge, Skåne och Hallands län – minst 4 månader,
2. Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län – minst 3 månader,
3. Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län – minst 2 månader.

5 § Getter får utan hinder av 4 § hållas inne hela dygn eller delar av dygn i följande fall:

1. om det är nödvändigt för att skydda djuren vid onormala väderleksförhållanden,
2. om det är nödvändigt för att skydda marken från skador vid onormala väderleksförhållanden,
3. om det är nödvändigt för att skydda djur mot allvarliga insektsangrepp,
4. om det finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt, eller
5. om djuren måste skötas, vårdas eller behandlas på ett sätt som inte är lämpligt utomhus.

Om djur hålls inne hela dygn i enlighet med någon av ovanstående punkter ska detta journalföras.

Utegångsdjur

6 § Endast getter som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utgångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för getterna.

7 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 6 kap. 7 §

En ligghall för utegångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in i eller ut ur ligghallen.

Denna författning¹ träder i kraft den 1 april 2019, då Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:27) om gethållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

Denna författning² träder i kraft den xxxx 2023. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

CHRISTINA NORDIN

Gunnar Palmqvist
(Djuravdelningen)

¹ SJVFS 2019:22.

² SJVFS 2023:xx.

SJVFS 2023:XX

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om
fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.;**

Saknr L 111

Utkom från trycket
den xx 2023
Omtryck

beslutade den xxx 2023.

Statens jordbruksverk föreskriver med stöd av 1 kap. 2 § och 2 kap. 9 § djurskyddsförordningen (2019:66), att 1 kap. 5, 6 och 36 §§ samt 3 kap. 3 § verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.¹ ska ha följande lydelse.

Författningen och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft och de allmänna råden börjar gälla.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER.....	2
Definitioner	3
Tillsyn.....	6
Skötsel	6
Utrymmen.....	6
Golv	7
Brandskydd och elsäkerhet.....	7
Renhållning och strö.....	7
Stallklimat och luftkvalitet	7
Dagsljusinsläpp och belysning	8
Buller	9
Foder och dricksvatten	9
Anordningar, installationer och utrymme	9
Utevistelse	9
2 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR VÄRPHÖNS OCH UNGHÖNS ..	10
Skötsel	10
Utrymmen, inredning och utrustning	10
Renhållning och strö.....	14
Stallklimat och luftkvalitet	15

¹ Författningen omtryckt SJVFS 2022:5.

Ljus.....	15
3 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR SLAKTKYCKLING.....	15
Tillsyn och skötsel	15
Utrymmen	16
Foder och dricksvatten	16
Ljus och belysning	16
Anordningar och installationer.....	17
4 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR AVELSDJUR INOM SLAKTKYCKLINGPRODUKTIONEN.....	17
Skötsel.....	17
Utrymmen, inredning och utrustning	17
Renhållning och strö	19
Stallklimat och luftkvalitet.....	19
Ljus och belysning	19
5 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR KALKONER	20
Skötsel och utrymmen.....	20
6 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR ANKOR OCH GÄSS.....	20
Skötsel och utrymmen.....	20

1 KAP. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av fjäderfän inom lantbruket m.m. utom strutsfåglar.

3 § Fjäderfän får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66).

Första stycket gäller inte sådana bestämmelser där djurhållning får ske på annat sätt i enlighet med ett kontrollprogram som är i drift. Från sådana bestämmelser kan Jordbruksverket endast medge undantag om det är nödvändigt som en följd av oförutsedda extraordinära omständigheter.

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt och att följande kriterier uppfylls:

1. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
2. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
3. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
4. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig åtgärd i befintliga stallar om länsstyrelsen vid prövningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god. (SJVFS 2023:XX).

Definitioner

6 § I dessa föreskrifter betyder:

Allmänna råd

Definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.

Daglig dödlighet (%)

Antalet slaktkycklingar som har dött i en stallavdelning samma dag, inklusive sådana som har avlivats på grund av sjukdom eller av andra skäl, dividerat med totala antalet slaktkycklingar i stallavdelningen den aktuella dagen, multiplicerat med 100.

dB

Enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dB uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet.

Djurhållare

Fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt.

Dränerande golv

Ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv. Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin

	och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme.
<i>Forcerad ventilation</i>	Ventilationsflöden som överstiger 3,0 m ³ /h per kilogram slaktkyckling. Ventilationsflöden som överstiger 2,6 m ³ /h per kilogram kalkon.
<i>Gödseldeflektor</i>	Utrustning i vissa hönsburar. En från fodertrågets bakkant utstickande plåt som har till syfte att skydda äggen mot bl. a. nedsmutsning och hackning samt att förhindra rymning och gödselnedfall i underliggande burvånings fodertråg.
<i>Gödseldrainerande golv</i>	Se drainerande golv.
<i>Hårdgjord yta</i>	Ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material.
<i>Höns</i>	Med höns avses vuxna tuppar och hönor.
<i>Kontinuerlig uppfödning</i>	Hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand.
<i>Kontrollprogram</i>	Ett program som tagits fram i syfte att säkra en god djuromsorg och som är godkänt av Jordbruksverket, samt är knutet till en bestämmelse i denna författning.
<i>Omgångsuppfödning</i>	Hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt.
<i>ppm</i>	Koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million).
<i>Rede</i>	Avskilt utrymme för äggläggning.
<i>Stall</i>	Byggnad för hållande av djur.
<i>Stallavdelning</i>	Del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar.
<i>Ströbad/sandbad</i>	Utrymme med luckert strömedel där värphöns i bur kan tillfredsställa sina beteendebest

såsom att picka, sprätta och utföra sandbadsbeteende.

Ströbädd

En bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd.

Termisk komfort

Djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggtyor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse.

Tillgänglig area

För hönsen ständigt tillgängliga areor med minst 0,3 m bredd och minst 0,45 m fri höjd. Redesarean får inte medräknas. För unghöns avses ständigt tillgängliga areor.

Totalarea

Begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna.

Unghöns

Med unghöns avses växande tuppar och hönor.

Övertemperatur

Skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur. (*SJVFS 2023:XX*).

Tillsyn

7 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för fjäderfänas välbefinnande.

8 § Personer som har hand om fjäderfän ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.

9 § Fjäderfän ska normalt ses till minst en gång dagligen om inte annat framgår av denna författning. Nykläckta, sjuka eller skadade djur samt djur som betar sig onormalt ska ses till oftare.

10 § Fjäderfän ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

11 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

12 § Fjäderfän ska hållas tillfredsställande rena.

13 § Ett fjäderfäs rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av djurets kropp binds samman eller genom att djuret binds samman med ett annat djur.

14 § Vid drivning ska fjäderfän hanteras lugnt. Djuren ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 1 kap. 14 § och till 2 kap. 7 § djurskyddslagen

Djurstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av djuren underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.

Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.

Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.

15 § Föremål och ämnen som kan skada fjäderfäna ska förvaras så att de är oåtkomliga för dessa.

Utrymmen

16 § Fjäderfän som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För fjäderfän som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att djurens behov av termisk komfort tillgodoses.

Första stycket gäller inte fjäderfästallar där sjuka eller skadade djur omedelbart avlivas.

Golv

17 § Golv, sitt- och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller sitt- och liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa. Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

Brandskydd och elsäkerhet

18 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för fjäderfåna finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 1 kap. 18 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

19 § Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som fjäderfåna kan nå, ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

20 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

Renhållning och strö

21 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödsas minst en gång dagligen, om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur. Stallar ska dessutom desinficeras innan en ny omgång djur sätts in.

22 § Ligg- och sittytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter fjäderfäslag och stallklimat (termisk komfort).

23 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

Stallklimat och luftkvalitet

24 § I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till fjäderfäslag och djurhållningsformen (termisk komfort).

25 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern endast undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

26 § I ett stall får fjäderfän endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden om inte annat anges i denna författning:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

27 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

28 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

29 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med fler än 2 000 djur ska vara utrustade med larmanordning som varnar för:

1. övertemperaturer,
2. strömavbrott, samt
3. fel på larmanordningen.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddslagen

Stallar för fler än 2 000 fjäderfän bör vara utrustade med reservverk. Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

30 § Stallar för fjäderfän får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

31 § Fönster som fjäderfäna kan nå, ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

32 § Stallar för fjäderfän som saknar ljusinsläpp för dagsljus och som var i bruk före den 1 januari 1994 behöver inte förses med ljusinsläpp om inte förprövningspliktig till- eller ombyggnad genomförs.

33 § Fjäderfän ska ha tillgång till ljus som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov.

I stallar med plats för mer än 350 djur ska ljusinsläpp för dagsljus vara placerade på ett sådant sätt att de ger en jämn fördelning av ljuset i djurutrymmet.

34 § I stallar där användningen av dagsljus orsakar djurskydds- eller djurhälsoproblem får dagljusliknande artificiellt ljus användas i stället för ljusinsläpp för dagsljus. Det artificiella ljuset ska vara anpassat till djurens behov, kunna styras, ha en spektralbredd på minst 300 nm, och innehålla ultraviolett ljus i UVA-området.

35 § Stallar för fjäderfän ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Belysningen ska ge ett ljus som är flimmerfritt eller har en flimmerfrekvens på minst 120 Hz.

Kravet på fast monterad belysning i första stycket gäller inte utrymmen som endast är avsedda att ge skydd då djuren hålls utomhus under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

36 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar djurens hälsa menligt.

I stallar får fjäderfän endast tillfälligt utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA. I kalkon- och slakkycklingstallar får dock bullernivån överstiga 65 dBA vid forcerad ventilation då väderleken kräver detta under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dBA. (SJVFS 2023:XX)

Foder och dricksvatten

37 § Fjäderfän ska dagligen ges foder av lämplig struktur.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

38 § Fjäderfän ska få dricksvatten minst två gånger per dygn.

Anordningar, installationer och utrymme

39 § Utfodrings- och dricksvattensystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att fjäderfäna lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utevistelse

40 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att fjäderfän som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggråd får inte användas till fjäderfän.

41 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada fjäderfäna.

42 § Markytor som är hårt belastade av fjäderfäna ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

2 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR VÄRPHÖNS OCH UNGHÖNS

1 § Detta kapitel innehåller särskilda bestämmelser för värpande hönor och unga hönor som hålls för produktion av ägg för livsmedel, samt avelsdjur.

Skötsel

2 § Endast hönsraser som har en medelvikt under 2,4 kg får hållas i burar. Djuren får hållas i burar högst två år.

3 § Unghöns ska vara uppfödda i inhysningssystem som förbereder dem för det system som de ska hållas i som vuxna.

Allmänna råd till 2 kap. 3 §

Värphöns i bursystem bör vara uppfödda i bursystem för unghöns.

Frigående värphöns bör vara uppfödda som frigående unghöns.

Unghöns uppfödda i bursystem bör inte användas som frigående värphöns i flervåningssystem.

Utrymmen, inredning och utrustning

4 § Unghöns ska ha tillgång till sittpinnar.

5 § Burar för värphöns eller unghöns ska ha täta sidoväggar.

6 § Burar för värphöns ska vara försedda med klonötare.

7 § Golvet i ett rede får inte vara utfört så att fåglarna ligger direkt på rutnät av metall.

8 § Dränerande golv ska vara så konstruerat att det ger stöd åt de främre klorna på varje fot.

9 § I anläggningar där djuren har möjlighet till utevistelse ska utomhusytorna ha en area som är anpassad till belägningsgraden och markytans beskaffenhet så att föroreningar undviks.

Utomhusytorna ska vara försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur.

I anläggningar med plats för mer än 350 djur ska flera öppningar ge tillträde till utomhusytorna.

10 § Minsta utrymme för värphöns i bur anges i tabell 1.

Tabell 1

	Area, m ² /djur	Tillgänglig area, m ² /djur	Höjd, m	Kortaste sida, m
<i>Bur</i> ¹⁾		0,060	0,45 ²⁾	
<i>Rede</i>	0,015		0,20	0,24
<i>Ströbad</i>	0,015		0,20	0,24

¹⁾ En bur får inte vara mindre än 0,2 m². I minimiarea får inte inräknas yta under gödseldeflektor som inkräktar mer än 0,07 m in i buren, räknat vinkelrätt från burens front.

²⁾ Avser tillgänglig area.

11 § Övriga mått m.m. för värphöns i bur anges i tabell 2.

Tabell 2

<i>Golv</i>	Trådtjocklek 2 mm Lutning högst 12 %
<i>Vatten</i>	Minst två koppar eller nipplar ska vara åtkomliga från varje bur. Varje nippel får betjäna högst två burfack.
<i>Fodertråg</i>	120 mm tråkant per djur
<i>Sittpinne</i>	150 mm per djur
<i>Fri bredd för inspektionsgångar</i>	0,90 m
<i>Avstånd golv – nedersta burraden</i>	0,35 m
<i>Antal burvåningar</i>	Högst 3
<i>Antal värphöns per bur</i>	Högst 16

12 § Utrymme för frigående värphöns anges i tabell 3.

Tabell 3

<i>Högsta beläggning</i>	<i>Envåningssystem</i>	<i>Hönsraser med en medelvikt < 2,4 kg</i>	9 höns / m ² tillgänglig area
		<i>Hönsraser med en medelvikt ≥ 2,4 kg</i>	7,5 höns / m ² tillgänglig area
	<i>Flervåningssystem</i>	- 7 höns / m ² tillgänglig area - 20 höns/ m ² golvarea	
<i>Rede</i>	<i>Fackrede</i>	- minsta area 0,0125 m ² / höna - dock minst 0,075 m ² - kortaste sidan 0,24 m	
	<i>Kollektivrede</i>	- minsta area 0,010 m ² / höna - dock minst 0,140 m ² - kortaste sidan 0,35 m	
<i>Ströarea</i>		- minst 1/3 av golvarean - dock minst 0,025 m ² / djur	

13 § Utan hinder av 12 § får stallar hos äggproducenter med flervåningssystem beläggas med upp till 9 höns/m² tillgänglig area, dock högst 20 höns per m² golvarea, under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda:

1. Besättningen är ansluten till frivillig organiserad hälsokontroll² med plan och riktlinjer som Jordbruksverket har godkänt för salmonellakontroll.
2. Besättningen följer en dokumenterad plan i syfte att begränsa spridning och infektionstryck av spolmask. Planen innehåller rutiner för provtagning och avmaskning som innebär att hönsen provtas på lämpligt sätt för spolmask och avmaskas vid behov.
3. Djurens välfärd är god och djuren har en för sin ålder god kondition. Dokumenterade rutiner och åtgärdsplan finns och följs upp för att:

² Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

- a) Se till att fothälsan är god och att fotskador hålls på en låg nivå.
- b) Hantera eventuella utbrott av fjäderplockning och hackning.
4. Ströbädden är lucker. Dokumenterade rutiner och åtgärdsplan finns och följs upp för att hantera eventuella problem.
5. Dokumenterade rutiner för skötsel av stallets klimatiserings- och utgödslingssystem finns och följs upp.
6. Tilläggsvärme finns om stallklimatet kräver det.
7. Reservelverk finns.
8. Personer som hanterar värphöns ska ha för sina arbetsuppgifter relevant utbildning, eller ha motsvarande kompetens gällande djurskyddslagstiftning, djurens fysiologi och behov, inhysning, stallklimat, samt hantering vid avlivning, infångning och lastning. (SJVFS 2022:5).

14 § Övriga mått m.m. för frigående värphöns anges i tabell 4.

Tabell 4

<i>Golv</i>		Lutning högst 12 %
<i>Vatten</i>	<i>Rakt tråg</i>	Minst 25 mm tråkant/djur
	<i>Runt tråg</i>	Minst 10 mm tråkant/djur
	<i>Nippel eller kopp¹⁾</i>	Högst 10 höns / nippel eller kopp
<i>Fodertråg</i>	<i>Rakt tråg</i>	Minst 100 mm tråkant / djur
	<i>Runt tråg</i>	Minst 40 mm tråkant / djur
<i>Sittpinne²⁾</i>		Minst 150 mm / djur
<i>Fri höjd mellan våningar i flervåningssystem</i>		0,45 m
<i>Antal våningar i flervåningssystem</i>		Högst 4
<i>Öppningar till utomhusytorna³⁾</i>		Höjd 0,35 Bredd 0,40 m, dock minst 2,0 m totalt per 1 000 höns

¹⁾ Minst två tillgängliga för varje djur.

²⁾ Centrumavstånd mellan sittpinnar ska vara minst 300 mm och minsta avstånd till vägg 200 mm.

³⁾ Ska vara utspridda utefter hela byggnadens längd.

15 § Utrymme för unghöns i bur anges i tabell 5.

Tabell 5

Ålder, veckor	<i>Burarea¹⁾</i> Högsta antal djur/m ²	Burhöjd ²⁾ , m	Minsta utrymme vid rakt fodertråg, mm/djur	<i>Vatten</i> Högsta antal djur/nippel, st	Högsta antal burvåningar, st	Minsta sittpinnelängd, mm/djur
0-3	90	0,25	20	15	4	20
4-6	60	0,38	42	8	3	40
7-15	30	0,38	50	8	3	65
16-18	25	0,38	60	8	3	100

¹⁾ I minimiarea får inte inräknas yta under gödseldeflektor som inkräktar mer än 0,07 m in i buren, räknat vinkelrätt från burens front.

²⁾ Lägsta höjd inom föreskriven golvarea.

16 § Utrymme för frigående unghöns anges i tabell 6.

Tabell 6

Ålder, veckor	Envåningssystem, tillgänglig area Högsta antal djur/m²	Flervåningssystem¹⁾, tillgänglig area Högsta antal djur/m²	Minsta ströarea	Minsta sittpinnelängd, mm/djur
0-3	55	55	1/3 av golvarean	20
4-6	25	25	1/3 av golvarean	40
7-15	15	10 ²⁾	1/3 av golvarean	65
16-18	10	10 ²⁾	1/3 av golvarean	100
19-21	9	7	1/3 av golvarean	120

¹⁾ Antalet våningar får vara högst 4 stycken.

²⁾ Djurbeläggningen får dock inte överstiga 20 unghöns per m² golvarean. (SJVFS 2022:5).

17 § Utan hinder av 16 § får stallar hos unghönsuppfödare med flervåningssystem som uppfyller kraven i samtliga punkter nedan, beläggas enligt tabell 7. Dock får högst 18 unghöns per m² tillgänglig area vid 18 veckors ålder hållas.

1. Besättningen är ansluten till frivillig organiserad hälsokontroll³ med plan och riktlinjer som Jordbruksverket har godkänt för salmonellakontroll.
2. Besättningen följer en dokumenterad plan i syfte att begränsa spridning och infektionstryck av spolmask. Planen innehåller rutiner för provtagning och avmaskning som innebär att unghönsen provtas på lämpligt sätt för spolmask och avmaskas vid behov.
3. Djurens välfärd är god och djuren har en för sin ålder god kondition och jämnhet i flocken. Dokumenterade rutiner och åtgärdsplan finns och följs upp för att hantera eventuella utbrott av fjäderplockning och hackning.
4. Ströbädden är lucker. Dokumenterade rutiner och åtgärdsplan för att hantera eventuella problem finns och följs upp.
5. Dokumenterade rutiner för skötsel av stallets klimatiserings- och utgödslingssystem finns och följs upp.
6. Tilläggsvärme finns och justeras efter unghönsens behov.
7. Reservelverk finns.
8. Personer som hanterar unghöns ska ha relevant utbildning, eller ha motsvarande kompetens gällande djurskyddslagstiftning, djurens fysiologi och behov, inhysning, stallklimat, samt hantering vid avlivning, infångning och lastning.

³ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

Tabell 7

Ålder, veckor	Flervåningssystem¹⁾, tillgänglig area Högsta antal djur/m²
0-3	82
4-6	42
7-14	21
15	20
16-17	19
18	18

¹⁾ Antalet våningar får vara högst 4 stycken. (SJVFS 2022:5).

18 § Övriga mått för frigående unghöns anges i tabell 8.

Tabell 8

Ålder, veckor	Minsta utrymme vid rakt fodertråg, mm/djur	Minsta utrymme vid vattentråg		Vatten, högsta antal djur/nippel
		Rakt, mm/djur	Runt, mm/djur	
0-3	20	5	4	30
4-6	20	5	5	30
7-15	42	7	5	20
16-18	50	7	5	15
19-21	55	8	6	15

Renhållning och strö

19 § I system för frigående värphöns med plats för mer än 350 djur får sittpinnar inte vara placerade över ströbädden.

I flervåningssystem för frigående unghöns eller värphöns ska våningsplanen utföras så att spillning inte kan falla ner på lägre våningsplan.

Även i övrigt ska inredning i stallar vara utformad så att djuren inte blir nedsmutsade av foder-, vatten- eller gödselspill.

20 § Ströbadet i burar för värphöns ska vara tillgängligt för hönsen under en sammanhängande period på minst fem timmar per dygn under den för hönsen aktiva delen av dygnet.

21 § Ströbadet i burar för värphöns ska vara utformat så att hönsen kommer i direktkontakt med strömedlet vid ströbadning samt avgränsat så att strömedlet hålls kvar i ströbadet.

22 § Unghöns ska ha ständig tillgång till strömedel som kan tillfredsställa deras beteendebestånd av att picka, sprätta och sandbada.

Allmänna råd till 2 kap. 1 § djurskyddsförordningen

Strömedel med grov struktur, såsom exempelvis kutterspån, bör inte användas i bursystem.

Stallklimat och luftkvalitet

23 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av ett stall med gödseldrainerande golv ska stallet ha mekaniskt utgödslingssystem som medger att regelbunden utgödsling kan ske under det gödseldrainerande golvet.

24 § I stallar med envåningssystem får djuren endast tillfälligtvis utsättas för ammoniakhalter som överstiger 25 ppm i stallluften.

Allmänna råd till 2 kap. 24 §

Stallar med gödseldrainerande golv som inte omfattas av kravet på mekanisk utgödsling enligt 2 kap. 23 § bör ha utgödslingssystem som medger att regelbunden utgödsling kan ske under det gödseldrainerande golvet. Utgödsling under gödseldrainerande golvytor bör ske minst 2 gånger per vecka.

Ljus

25 § Belysning i stallar med plats för mer än 350 fjäderfän ska tändas och släckas med automatisk, tidsstyrd dimfunktion eller motsvarande.

Allmänna råd till 2 kap. 2 § djurskyddslagen

Värphöns bör ha en sammanhängande mörkerperiod på minst åtta timmar per dygn.

3 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR SLAKTKYCKLING

Tillsyn och skötsel

Allmänna råd till 4 kap. 1 § djurskyddslagen

Om en slaktkyckling uppvisar svårigheter att gå, eller i övrigt visar tecken på skada eller sjukdom bör den avlivas.

1 § Slaktkycklingar ska ses till minst två gånger dagligen.

2 § Personer som hanterar slaktkycklingar på anläggningar med plats för fler än 500 slaktkycklingar ska ha genomgått en utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper för att kunna sköta slaktkycklingar på ett djurskyddsmässigt korrekt sätt. Framförallt gäller detta kunskap om regelverk, djurens fysiologi, behov och beteende, varsam hantering i samband med infångning, lastning och transport, akutvård och avlivning samt förebyggande smittskydd.

3 § Om fler än 500 djur hålls på anläggningen, ska relevanta fakta om uppfödningen (antal djur, totalarea, hybrid, daglig dödlighet, samt – om möjligt - orsak) journalföras. Journalerna ska bevaras i minst tre år.

Vid beläggningsgrader som överstiger 33 kg/m² ska dokumentation med uppgifter om den dagliga dödligheten, den kumulativa dagliga dödligheten samt vilken hybrid eller ras kycklingarna tillhör åtfölja flocken till slakteriet. Med kumulativ daglig dödlighet avses summan av de dagliga dödligheterna. (SJVFS 2023:XX).

Utrymmen

4 § Slaktkycklingar som föds upp inomhus ska hållas på ströbädd med en torr och lucker yta.

5 § I slaktkycklingstallar får beläggningsgraden högst vara 20 kg slaktkyckling per kvadratmeter golvarea.

Utan hinder av första stycket får stallar hos slaktkycklinguppfödare som är anslutna till ett kontrollprogram, beläggas i enlighet med kontrollprogrammet, dock högst 36 kg per m² golvarea och högst 25 djur per m² golvarea.

Foder och dricksvatten

6 § Djuren ska ha ständig tillgång till foder eller måltidsutfodras med för djuren lämpliga intervall. Fodret får tas bort från djuren tidigast 12 timmar före beräknad slakttidpunkt.

7 § Anordningar för dricksvatten ska placeras och underhållas så att vattenspill i ströbäddar minimeras.

8 § Utrymmen för foder och vatten anges i tabell 9.

Tabell 9

Ålder, veckor	Minsta utrymme vid fodertråg		Minsta utrymme vid vattentråg		Högsta antal djur/ vattennippel, st
	Rakt, mm/ djur	Runt, mm/ djur	Rakt, mm/ djur	Runt, mm/ djur	
0 – 7	20	12 ¹⁾	10	4	20
8 – 10	35	20	15	5	15

1) 8 mm vid fri tillgång på foder.

Ljus och belysning

9 § Slaktkycklingar ska med undantag av första uppfödningssveckan och de sista tre dagarna före slakt, ha en mörkerperiod om minst sex timmar per dygn, varav en sammanhängande mörkerperiod på minst fyra timmar.

I stallar för slaktkycklingar ska belysningen på minst 80 % av den tillgängliga ytan vara minst 20 lux mätt i fåglarnas ögonhöjd. På veterinärs inrådan får ljusstyrkan tillfälligt minskas.

Anordningar och installationer

10 § Transportband i anordning för automatisk uppsamling eller räkning av kycklingar får inte ha en hastighet eller i övrigt användas på ett sätt som innebär lidande för djuren eller tillfogar dem skador. Anordningen ska vara försedd med lättåtkomlig manövercentral och nödstopp samt kontrolleras regelbundet och före användning varje gång den varit avstängd. När anordningen är i drift, ska den vara ständigt bemannad på ett sådant sätt att tillsynen över samtliga djur som vistas i anordningen kan ske samtidigt. Svaga eller skadade djur som upptäcks ska omedelbart avskiljas och tas om hand och, om inte ett gott djurskydd kan upprätthållas på annat sätt, avlivas.

4 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR AVELSDJUR INOM SLAKTKYCKLINGPRODUKTIONEN

1 § Detta kapitel innehåller särskilda bestämmelser för avelsdjur för slaktkycklingproduktion. Med avelsdjur avses både växande och vuxna tuppar och honor i denna produktion.

Skötsel

2 § Avelsdjuren får inte hållas i burar.

3 § Avelsdjur ska vara uppfödda i inhysningssystem som förbereder dem för det system som de ska hållas i som vuxna.

Utrymmen, inredning och utrustning

4 § Unghöns ska ha tillgång till sittpinnar.

5 § Vuxna djur ska ha tillgång till sittpinne eller annan upphöjd sittyta. Upphöjd sittyta ska finnas i en mängd så att alla djur har möjlighet att sitta samtidigt.

Allmänna råd till 4 kap. 5 §

Sittytan för avelsdjur mellan 1,6 - 3,0 kg bör inte understiga 160 cm²/kg och för avelsdjur mellan 3 - 5 kg inte understiga 115 cm²/kg.

6 § Golvet i ett rede får inte vara utfört så att fåglarna ligger direkt på rutnät av metall.

7 § Dränerande golv ska vara så konstruerat att det ger stöd åt de främre klorna på varje fot.

8 § I anläggningar där djuren har möjlighet till utevistelse ska utomhusytorna ha en area som är anpassad till belägningsgraden och markytans beskaffenhet så att föroreningar undviks.

Utomhusytorna ska vara försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur.

I anläggningar med plats för mer än 350 djur ska flera öppningar ge tillträde till utomhusytorna.

9 § Utrymme för höns anges i tabell 10.

Tabell 10

<i>Högsta beläggning</i>	<i>Envåningssystem</i>	< 2,4 kg	9 höns / m ² tillgänglig area
		≥ 2,4 kg	7,5 höns / m ² tillgänglig area
<i>Rede</i>	<i>Fackrede</i>	- minsta area 0,0125 m ² / höna - dock minst 0,075 m ² - kortaste sidan 0,24 m	
	<i>Kollektivrede</i>	- minsta area 0,010 m ² / höna - dock minst 0,140 m ² - kortaste sidan 0,35 m	
<i>Ströarea</i>		- minst 1/3 av golvarean - dock minst 0,025 m ² / djur	

10 § Övriga mått m.m. för höns anges i tabell 11.

Tabell 11

<i>Golv</i>		Lutning högst 12 %
<i>Vatten</i>	<i>Rakt tråg</i>	Minst 25 mm tråγκant/djur
	<i>Runt tråg</i>	Minst 10 mm tråγκant/djur
	<i>Nippel eller kopp¹⁾</i>	Högst 10 höns / nippel eller kopp
<i>Fodertråg</i>	<i>Rakt tråg</i>	Minst 125 mm tråγκant / höna, 150 mm tråγκant tupp
	<i>Runt tråg</i>	Minst 80 mm tråγκant / höna, 100 mm tråγκant tupp
<i>Sittpinne²⁾</i>		Minst 150 mm / djur
<i>Öppningar till utomhusytorna³⁾</i>		Höjd 0,45 m Bredd 0,40 m, dock minst 2,0 m totalt per 1 000 höns

¹⁾ Minst två tillgängliga för varje djur.

²⁾ Centrumavstånd mellan sittpinnar ska vara minst 300 mm och minsta avstånd till vägg 200 mm.

³⁾ Ska vara utspridda utefter hela byggnadens längd.

11 § Utrymme för unghöns anges i tabell 12.

Tabell 12

Ålder, veckor	Envåningssystem, tillgänglig area Högsta antal djur/m²	Minsta Ströarea	Minsta sittpinnelängd, mm/djur
0-3	55	1/3 av golvarean	10
4-6	25	1/3 av golvarean	20
7-15	15	1/3 av golvarean	33
16-18	10	1/3 av golvarean	50
19-21	9	1/3 av golvarean	60

12 § Övriga mått för unghöns anges i tabell 13.

Tabell 13

Ålder, veckor	Minsta utrymme vid rakt fodertråg, mm/djur	Minsta utrymme vid vattentråg		Vatten, högsta antal djur/nippel
		Rakt, mm/djur	Runt, mm/djur	
0-3	20	5	4	30
4-6	20	5	5	30
7-15	42	7	5	20
16-18	50	7	5	15
19-21	55	8	6	15

Renhållning och strö

13 § Inredning i stallar ska vara utformad så att avelsdjuren inte blir nedsmutsade av foder-, vatten- eller gödselspill. I stall med plats för mer än 350 vuxna avelsdjur får sittpinnar inte vara placerade över ströbädden. (SJVFS 2022:5).

14 § Avelsdjuren ska ha ständig tillgång till strömedel som kan tillfredsställa deras beteendebestånd av att picka, sprätta och sandbada.

Stallklimat och luftkvalitet

15 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av ett stall med gödseldrainerande golv ska stallet ha mekaniskt utgödslingssystem som medger att regelbunden utgödsling kan ske under det gödseldrainerande golvet.

Första stycket gäller inte för envåningssystem där det gödseldrainerande golvet utgör högst 1/3 av avelsdjurens tillgängliga area.

16 § I stallar med envåningssystem får avelsdjuren endast tillfälligtvis utsättas för ammoniakhalter som överstiger 25 ppm i stallluften.

Allmänna råd till 4 kap. 16 §

Stallar med gödseldrainerande golv bör ha utgödslingssystem som medger att regelbunden utgödsling kan ske under det gödseldrainerande golvet.

Utgödsling under gödseldrainerande golvytor bör ske minst 2 gånger per vecka.

Ljus och belysning

17 § Stallar för avelsdjur behöver inte vara försedda med fönster eller andra ljusinsläpp för dagsljus om djuren istället förses med ett dagsljusliknande artificiellt ljus som är anpassat till djurens behov, som kan styras och har en spektralbredd på minst 300 nm samt innehåller ultraviolett ljus i UVA- området.

Allmänna råd till 2 kap. 2 § djurskyddslagen

Avelsdjuren bör ha en sammanhängande mörkerperiod på minst åtta timmar per dygn.

5 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR KALKONER

Skötsel och utrymmen

1 § Kalkoner ska hållas frigående och ska ha tillgång till ströbädd om de föds upp inomhus.

2 § Utrymme för kalkoner anges i tabell 14.

Tabell 14

Djurkategori	Golvarea		Minsta mått på värprede ¹⁾ , m	Minsta utrymme vid runt fodertråg, mm/djur	Minsta utrymme vid runt vattentråg, mm/djur
	Högsta antal djur/m ²	Högsta antal kg/m ²			
<i>Avelsdjur, höns</i>	2,5		bredd: 0,35 djup: 0,5 höjd: 0,45	30	12
<i>Avelsdjur, tappar</i>	2,5			60	24
<i>Slaktdjur</i>	<i>≤ 10 kg</i>			18	8
	<i>> 10 kg</i>			30	12

¹⁾ Högst 4,5 djur/rede

3 § Utan hinder av 2 § får stallar hos slaktkalkonuppfödare som är anslutna till ett kontrollprogram, beläggas i enlighet med kontrollprogrammet, dock högst med 40 kg per m² för djur < 7 kg och högst 45 kg per m² för djur ≥ 7 kg.

6 KAP. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR ANKOR OCH GÄSS

Skötsel och utrymmen

1 § Ankor och gäss som föds upp inomhus ska hållas på ströbädd.

Allmänna råd till 2 kap. 2 § djurskyddslagen

Ankor och gäss bör ha tillgång till badvatten.

2 § Utrymme för ankor och gäss anges i tabell 15.

Tabell 15

Djurkategori		Golvarea				Värprede, m
		Enbart inomhus		Vid möjlighet till utevistelse		
		högsta antal djur/m ²	högsta antal kg/m ²	högsta antal djur/m ²	högsta antal kg/m ²	
Avelsdjur	Ankor	2		4		bredd: 0,4 djup: 0,4 höjd: 0,5
	Gäss	1		2		bredd: 0,6 djup: 0,6 höjd: 0,6
Slaktdjur	Ankor ¹⁾		16		20	
	Gäss ^{1) 2)}		14		18	

¹⁾ Under första uppfödningssveckan får beläggningen vara högst 15 djur/m². Beläggningen ska därefter sänkas successivt. Efter 4 veckor gäller tabellvärdena.

²⁾ Uppfödning i ligg- och utfodringshall med rastgård:

- golvarea i ligghall 32 kg/m²,
- rastgård 10 ggr ligghallsarean,
- runt fodertråg 7 mm/djur (fri utfodring),
- rakt vattentråg 9 mm/djur.

Denna författning⁴ träder i kraft den 1 april 2019, då Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:28) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

Denna författning⁵ träder i kraft den 1 mars 2022.

Denna författning⁶ träder i kraft den xxx 2023. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

CHRISTINA NORDIN

Gunnar Palmqvist
(Djuravdelningen)

⁴ SJVFS 2019:23.

⁵ SJVFS 2022:5.

⁶ SJVFS 2023:xx.

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 2010:52) om vissa ärendens
handläggningstid och besluts giltighetstid inom
djurområdet;**

SJVFS 2023:XX

Saknr D 4

Utkom från trycket
den xxx
Omtryck

beslutade den xxx.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 8 kap. 15 § och 11 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66), 7 b § förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m. och 9 b § förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter, i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 2010:52) om vissa ärendens handläggningstid och besluts giltighetstid inom djurområdet,

dels att 1 och 3 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 2, 4–6 §§ och rubrikerna närmast före 2–5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas en ny paragraf, 2 a §, och närmast före 2 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Inledande bestämmelser

| 1 § har upphävts genom (SJVFS 2023:XX).

Handläggning av ärenden om tillstånd enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen (2018:1192) som avser tjänster

| 2 § Länsstyrelsen ska fatta beslut i ansökningsärenden om tillstånd enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen (2018:1192) som avser sådana tjänster som avses i lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden senast tre månader efter det att sökanden har lämnat in alla uppgifter som behövs för att pröva ansökan. Om så inte sker ska tillståndet anses beviljat om inget annat har beslutats inom fastställd eller förlängd tidsfrist. (SJVFS 2023:XX).

Handläggning av ärenden om godkännande enligt 3 kap. 6 § djurskyddsförordningen (2019:66)

2 a § Länsstyrelsen ska fatta beslut i ansökningsärenden om godkännande enligt 3 kap. 6 § djurskyddsförordningen (2019:66) senast tre månader efter det att sökanden har lämnat in alla uppgifter som behövs för att pröva ansökan. Om så inte sker ska godkännandet anses beviljat om inget annat har beslutats inom fastställd eller förlängd tidsfrist. (SJVFS 2023:XX).

Handläggning av ärenden om kontroll av cirkus enligt 8 kap. 12 § djurskyddsförordningen (2019:66)

3 § har upphävts genom (SJVFS 2023:XX).

Handläggning av ärenden om tillstånd och godkännanden enligt 7 kap. 2 § djurskyddslagen (2018:1192) och 7 kap. 30 § djurskyddsförordningen (2019:66)

4 § Beslut ska fattas i ansökningsärenden om tillstånd och godkännanden enligt 7 kap. 2 § djurskyddslagen (2018:1192) och 7 kap. 30 § djurskyddsförordningen (2019:66) senast tre månader efter det att sökanden har lämnat in alla uppgifter som behövs för att pröva ansökan. (SJVFS 2023:XX).

Handläggning av ärenden om godkännande och tillstånd enligt 3 och 4 §§ förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m.

5 § Beslut ska fattas i ansökningsärenden om godkännande och tillstånd enligt 3 och 4 §§ förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m. senast tre månader efter det att sökanden har lämnat in alla uppgifter som behövs för att pröva ansökan. (SJVFS 2023:XX).

Handläggning av ärenden om godkännanden enligt 10 § förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter

6 § Beslut ska fattas i ansökningsärenden om godkännanden enligt 10 § förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter senast tre månader efter det att sökanden har lämnat in alla uppgifter som behövs för att pröva ansökan. (SJVFS 2023:XX).

Övriga bestämmelser

7 § Om det är motiverat på grund av ärendets komplexa karaktär får handläggningstiden förlängas en gång under en begränsad tid dock högst med den ursprungliga tidsfristen. Förlängningen och dess varaktighet ska motiveras och meddelas sökanden innan den ursprungliga tiden har löpt ut.

Giltighetstid för tillstånd och godkännanden som avser tjänster

8 § Tillstånd och godkännanden som avser tjänster får inte tidsbegränsas.

Denna författning¹ träder i kraft den 1 augusti 2010 då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:88) om vissa ärendens handläggningstid inom djurområdet upphör att gälla.

Denna författning² träder i kraft den xxx.

CHRISTINA NORDIN

Josefine Bjerking
(Djuravdelningen)

¹ SJVFS 2010:52.

² SJVFS 2023:xx